

Rapport

Grundläggande granskning av nämndernas och styrelsens styrning uppföljning och kontroll, 2020

Huddinge kommun

2021-03-25

Anders Haglund och Lars Högberg

Certifierade kommunala yrkesrevisorer

Innehåll

1	INLEDNING.....	4
1.1	Bakgrund.....	4
1.2	Syfte.....	4
1.3	Revisionskriterier.....	5
1.4	Revisionsobjekt.....	5
1.5	Metod.....	5
2	GRANSKNINGSRESULTAT.....	6
2.1	Socialnämnden	8
2.1.1	<i>Utfall 2019.....</i>	<i>8</i>
2.1.2	<i>Nämndens uppdrag och mål 2020.....</i>	<i>8</i>
2.1.3	<i>Rapportering av uppdragen och måluppfyllelsen samt aktiva beslut.....</i>	<i>9</i>
2.1.4	<i>Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag</i>	<i>11</i>
2.1.5	<i>Frågor till nämnden och svar på dessa</i>	<i>12</i>
2.1.6	<i>Bedömning.....</i>	<i>12</i>
2.2	Vård- och omsorgsnämnden	14
2.2.1	<i>Utfall 2019.....</i>	<i>14</i>
2.2.2	<i>Nämndens uppdrag och mål 2020.....</i>	<i>14</i>
2.2.3	<i>Rapportering av uppdragen och måluppfyllelsen samt aktiva beslut.....</i>	<i>15</i>
2.2.4	<i>Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag</i>	<i>18</i>
2.2.5	<i>Frågor till nämnden.....</i>	<i>19</i>
2.2.6	<i>Bedömning.....</i>	<i>20</i>
2.3	Grundskolenämnden.....	22
2.3.1	<i>Utfall 2019.....</i>	<i>22</i>
2.3.2	<i>Nämndens uppdrag och mål 2020.....</i>	<i>22</i>
2.3.3	<i>Rapportering av uppdrag och måluppfyllelse samt aktiva beslut</i>	<i>23</i>
2.3.4	<i>Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag</i>	<i>25</i>
2.3.5	<i>Analys, slutsatser, åtgärder.....</i>	<i>25</i>
2.3.6	<i>Intern kontroll - Väsentliga riskområden och hantering av dessa</i>	<i>25</i>
2.3.7	<i>Frågor till nämnden och svar på dessa</i>	<i>26</i>
2.3.8	<i>Bedömning.....</i>	<i>27</i>
2.4	Förskolenämnden	28
2.4.1	<i>Utfall 2019.....</i>	<i>28</i>
2.4.2	<i>Nämndens uppdrag och mål 2020.....</i>	<i>28</i>
2.4.3	<i>Rapportering av uppdrag och måluppfyllelse samt aktiva beslut</i>	<i>29</i>
2.4.4	<i>Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag</i>	<i>30</i>
2.4.5	<i>Analys, slutsatser, åtgärder.....</i>	<i>31</i>
2.4.6	<i>Intern kontroll - Väsentliga riskområden och hantering av dessa</i>	<i>31</i>
2.4.7	<i>Frågor till nämnden och svar på dessa</i>	<i>32</i>
2.4.8	<i>Bedömning.....</i>	<i>32</i>
2.5	Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden.....	34

2.5.1	Utfall 2019.....	34
2.5.2	Nämndens uppdrag och mål 2020.....	34
2.5.3	Rapportering av uppdrag och måluppfyllelse samt aktiva beslut.....	35
2.5.4	Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag.....	37
2.5.5	Analys, slutsatser, åtgärder.....	38
2.5.6	Intern kontroll - Väsentliga riskområden och hantering av dessa.....	38
2.5.7	Frågor till nämnden och svar på dessa.....	39
2.5.8	Bedömning.....	41
2.6	Bygglov- och tillsynsnämnden.....	43
2.6.1	Utfall 2019.....	43
2.6.2	Nämndens uppdrag och mål 2020.....	43
2.6.3	Rapportering av uppdragen och måluppfyllelsen samt aktiva beslut.....	44
2.6.4	Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag.....	46
2.6.5	Frågor till nämnden.....	46
2.6.6	Bedömning.....	47
2.7	Klimat- och stadsmiljönämnden.....	48
2.7.1	Utfall 2019.....	48
2.7.2	Nämndens uppdrag och mål 2020.....	49
2.7.3	Rapportering av uppdragen och måluppfyllelsen samt aktiva beslut.....	50
2.7.4	Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag.....	51
2.7.5	Frågor till nämnden.....	53
2.7.6	Bedömning.....	53
2.8	Kultur- och fritidsnämnden.....	56
2.8.1	Utfall 2019.....	56
2.8.2	Nämndens uppdrag och mål 2020.....	56
2.8.3	Rapportering av uppdrag och måluppfyllelse samt aktiva beslut.....	57
2.8.4	Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag.....	58
2.8.5	Analys, slutsatser, åtgärder.....	59
2.8.6	Intern kontroll - Väsentliga riskområden och hantering av dessa.....	59
2.8.7	Frågor till nämnden och svar på dessa.....	60
2.8.8	Bedömning.....	62
2.9	Kommunstyrelsen.....	63
2.9.1	Utfall 2019.....	63
2.9.2	Kommunstyrelsens uppdrag och mål 2020.....	64
2.9.3	Rapportering av uppdrag och måluppfyllelse samt aktiva beslut.....	64
2.9.4	Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag.....	67
2.9.5	Analys, slutsatser, åtgärder.....	68
2.9.6	Intern kontroll - Väsentliga riskområden och hantering av dessa.....	68
2.9.7	Bedömning.....	69
BILAGA.....		70
	Socialnämndens svar på ställda frågor.....	70
	Vård- och omsorgsnämndens svar på ställda frågor.....	71
	Bygg- och tillståndsnämndens svar på ställda frågor.....	75
	Klimat- och stadsmiljönämndens svar på ställda frågor.....	75

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Ett grundläggande krav i kommunallagen och enligt god revisionssed är att all verksamhet ska granskas årligen. Detta innebär att revisorerna ska granska och bedöma hur samtliga revisionsobjekt (styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och ledamöterna i dessa) fullgjort sin uppgift, det vill säga deras aktiva åtgärder för att leda, styra, följa upp, kontrollera och analysera sin verksamhet och ekonomi.

Revisorernas uppdrag enligt kommunallagen är att bedöma om verksamheten skötts på ett ändamålsmässigt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Inom ramen för denna granskning ingår dock inte att bedöma om räkenskaperna är rättvisande.

Mot denna bakgrund har vi av revisorer Klas Hamrin fått i uppdrag att ta fram en projektplan avseende en granskning av granskning av nämndernas och styrelsens ansvarsutövande.

1.2 Syfte

Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om den verksamhet som bedrivs av kommunstyrelsen och nämnder skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen ska leda till en bedömning av styrelsens och nämndernas ansvarsutövande, dvs om dessa inom sina respektive ansvarsområden har utövat en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll över sitt uppdrag

Granskningens syftar således ytterst till att ge revisor Klas Hamrin ett underlag för att kunna göra sitt uttalande i revisionsberättelsen för år 2020.

För att nå granskningens syfte ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Hur har styrelsen/nämnden tolkat de uppdrag och de mål som beslutats av fullmäktige?
- Hur har rapporteringen av uppdragen och måluppfyllelsen genomförts under året och vilka aktiva beslut har fattats av styrelsen/nämnden (eventuellt korrigerande eller kompletterande) med anledning av rapporteringen (exempelvis vid avvikelser eller befarade avvikelser) och hur har eventuellt väsentliga avvikelser rapporterats till kommunstyrelse och/eller fullmäktige?

- Hur har måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges uppdrag utfallit för 2020?
- Vilken analys har styrelsen/nämnden gjort av måluppfyllelsen och vilka slutsatser har dragits samt vilka åtgärder har vidtagits med anledning av eventuella avvikelser?
- Vilka är styrelsens/nämndens väsentliga riskområden och hur har dessa risker hanterats under året och hur har styrelsen/nämnden arbetat med den interna kontrollen?

1.3 Revisionskriterier

Revisionskriterier utgörs av följande:

- Kommunallagen (SFS 2017:725)
- Kommunfullmäktiges fastställda reglementen för styrelse och nämnder
- Kommunfullmäktiges övergripande mål 2020
- Kommunstyrelsen och respektive nämnds mål för 2020

1.4 Revisionsobjekt

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen, samtliga nämnder och fullmäktigeberedningar.

1.5 Metod

Granskningen av nämndernas och styrelsens styrning, uppföljning och kontroll innehåller följande moment:

- Genomgång och analys av dokumentation, budget, årsredovisning, verksamhetsberättelser, protokoll med mera.
- Enkät till respektive politiskt organ samt analys av denna.

2 Granskningsresultat

Styrmodell

Nedan beskrivs den styrmodell som gällde 2020. Denna har dock förändrats inför 2021, bland annat med en ny målstruktur och ändrad tidpunkt för Kommunfullmäktiges budgetbeslut.

För 2020 hade Kommunfullmäktige beslutat om 5 övergripande mål och 3 strategiska mål. Den övergripande målen var följande:

- Bra att leva och bo
- Utbildning med hög kvalitet
- Fler i jobb
- God omsorg för individen
- Ekosystem i balans

De strategiska målen var följande:

- Systematiska kvalitetsuppföljning
- Attraktiv arbetsgivare
- Sund ekonomi

Syftet med de strategiska målen var att uppfyllande av dessa ska ge förutsättningar för att nå de övergripande målen.

De övergripande målen kompletterades med uppföljningsbara delmål, med mått och resultat. Dessa skulle analyseras utifrån ett jämlikhetsperspektiv, exempelvis kön och ålder samt jämföras med andra kommuner i länet. Barn och unga skulle vara i fokus. Delmålen som anges i budgeten skulle, i nästa steg, konkretiseras av respektive nämnd för att bli nämndmål. Nämnderna kunde också komplettera med egna nämndmål. Därutöver ange respektive nämnd ett antal utvecklingsåtaganden som man ska arbeta med.

Kommunfullmäktige beslutade om budgeten i juni. Kommunstyrelsen och nämnderna beslutade om sina respektive verksamhetsplaner i november. Dessa har därefter stämts av genom beslut i Kommunfullmäktige i december, alternativt i januari. I budget angav också fullmäktige, inom respektive målområde vilka frågor som var särskilt prioriterade. Dessa hade nämnderna att särskilt ta hänsyn vid framtagandet av nämndmålen i sina verksamhetsplaner.

Anvisningar avseende framtagande av årsredovisning och verksamhetsberättelser.

Instruktion för nämndernas verksamhetsberättelse för 2020, daterad 2020-11-30 anger följande krav på innehåll:

- Sammanvägd måluppfyllelse
- Förbättringsområden
- Jämföra-analyser-förändra (särskilt krav angivet av Kommunfullmäktige i budget för 2020)
- Mål och resultat (Kommunfullmäktiges mål, övergripande och strategiska samt delmål)
- Sund ekonomi (analys av ekonomi, budgetutfall, jämförelser)
- Intern kontroll (utfall, avvikelser, åtgärder)
- Plan för uppföljning och insyn (privata utförare)
- Konkurrensprövning (hur nämnden har arbetet med konkurrensprövning av sin verksamhet)
- Verksamhetsstatistik och nyckeltal

Instruktionen innehåller också bedömningsgrunder avseende måluppfyllelsen. Där sägs bland annat följande:

- Redovisat resultat ger en grundläggande bedömningsgrund.
- Förändring över tid, och jämlikhetsperspektivet ska beaktas.
- Jämförelser med kommuner som bedriver en effektivare verksamhet samt jämförelse med länets övriga kommuner samt där det är relevant, jämförelse med vissa utvalda kommuner ska beaktas.

Tidplan:

- 19 februari: Verksamhetsberättelserna ska vara beslutade av nämnd och nämndens protokoll ska vara justerat.
- 31 mars: Kommunstyrelsen beslutar om årsredovisning.

Tidplan och instruktion för årsbokslut är daterad 2020-10-22.

2.1 Socialnämnden

2.1.1 Utfall 2019

Det ekonomiska utfallet för Socialnämnden är en positiv avvikelse mot budget om 16,6 mnkr, vilket motsvarar en avvikelse mot årets nettobudget med fyra procent. Bortråknas kostnaderna för flyktingmottagandet är resultatet +mnkr, vilket är 2,7 procent jämfört med budget. Det egna kapitalet ökar från minus 22,3 mnkr till minus 11,3 mnkr. Det egna kapitalet är minus 2,8 procent av budgeten.

När det gäller måluppfyllelsen bedöms den sammantaget som god till mycket god, baserat på resultatet i förhållande till de övergripande mål som bedömts har betydelse för nämnden.

Avvikelse rapporteras när det gäller målet att långsiktigt uppnå en budget i balans. Måluppfyllelsen gällande det målet bedöms som ej godtagbar på grund av att centrala direktiv anger att nämndens egna kapital ska uppgå till minst en procent. Det egna kapitalet för nämnden, enligt utfallet för år 2019, uppgår till minus 2,8 procent i förhållande till fastställd budgetram. Detta trots att det under året har skett en viss förbättring av det egna kapitalet, samtidigt är det egna kapitalet negativt.

Arbetet med intern kontroll har följt plan. Avvikelse rapporteras för kontrollåtgärder varför dessa överförs till nästa års intern kontrollplan. Rekommendationer från revision eller annan extern granskare har beaktats genom särskilda åtgärder.

Nämndens verksamhetsberättelse för år 2019 pekar på följande förbättringsområden:

- Utveckling av kvalitetsledningssystemet, förvaltningens processer och uppföljning av dessa i kvalitetsberättelse
- Fortsatt arbete med förebyggande insatser, samordning av kommunens resurser (viktigt i kommunens utsatta områden) och att hitta bättre modeller för att inkludera civilsamhället såsom föreningsliv och lokala krafter exempelvis föräldravandringar och liknande
- Säkra att förvaltningens verksamheter har god effektivitet och inte överskrider givna ekonomiska ramar
- Jämföra verksamheter där förvaltningen identifierar höga kostnader och/eller låg kvalitet med andra kommuner för att kunna utveckla och förändra
- Verksamhetsutveckling i en digital tid genom bland annat välfärdsteknik och digitala lösningar.

2.1.2 Nämndens uppdrag och mål 2020

Socialnämnden fastställde 2019-11-13 verksamhetsplanen för år 2020.

Nämnden har i sin verksamhetsplan bedömt att samtliga övergripande mål som relevanta, förutom målet utbildning av god kvalitet. De särskilda prioriteringar som har

relevans för den egna verksamheten återfinns under respektive målområde. För flertalet mål, delmål och prioriteringar har mått utarbetats. Socialnämnden har för 2020 inga utvecklingsåtgärderna utöver det löpande arbetet med kärnuppdraget.

Nämndens basuppdrag ryms huvudsakligen inom det övergripande målet god omsorg för individen.

Enligt centrala anvisningar innehåller verksamhetsplanen en plan för intern kontroll. Intern kontrollplanen inrymmer de riskreducerande åtgärder som inte fullt ut har blivit genomförda år 2019 samt åtgärder som behöver genomföras utifrån resultatet av den genomförda granskningen av kommunens arbete med våld i nära relationer.

2.1.3 Rapportering av uppdragen och måluppfyllelsen samt aktiva beslut

Delårsrapport 1 per 31 mars 2020

Socialnämndens nettokostnader per mars månad uppgår till 90,6 mnkr. Avvikelsen mot budget är positiv med 3,9 mnkr, vilket framför allt hänger samman med lägre kostnader för köp av vård och stöd samt personalkostnader. Helårsprognosen pekar på att socialnämndens verksamheter har en budget i balans år 2020. Med anledning av rådande situation gällande Covid-19-pandemin uppges samtidigt den ekonomiska prognosen som osäker. Helårsprognosen som redovisas pekar på ett helårsutfall om +11,8 mnkr, vilket beror på att den budgeterade volymreserven om 11,8 mnkr inte behöver utnyttjas. Samtidigt skulle det då innebära att nämnden kan återställa det negativa utfallet från år 2019 (-11,3 mnkr) och uppvisa ett helårsutfall om +0,5 mnkr.

Inga väsentliga eller större avvikelser rapporteras när det gäller verksamhet och ekonomi.

När det gäller intern kontroll anges att genomförandet av de tre fastställda riskreducerande åtgärderna fortlöper enligt plan och kommer att vara genomförda under året. Så även de åtgärder som är kopplade till rekommendationer från revision eller annan extern granskare. Dock anges att arbetet med att ta fram mål för arbetet med våld i nära relationer troligen kommer vara genomfört under året.

Delårsrapport 2 per 31 augusti 2020

Socialnämndens nettokostnader per augusti månad är 243,0 miljoner kronor. Avvikelsen mot budget är positiv med 15,8 miljoner kronor, beroende på att kostnader för köp av vård och stöd samt personalkostnader är lägre än budgeterat. Helårsprognosen pekar på ett överskott om 27,8 miljoner kronor.

Till följd av Covid-19-pandemin har verksamheten haft en högre grad av avbokade besök. Verksamheten har då i möjligaste mån ersatt avbokade besök med Skypemöten eller telefonsamtal.

När det gäller de riskreducerande åtgärderna rapporteras att två är genomförda och att en beräknas bli klar under året. Avvikelse rapporteras när det gäller åtgärden, att arbeta vidare med kapacitet och volymer med syftet att använda personalresurserna på mest effektiva och bästa sätt. Denna har inte prioriterats utifrån Covid19-pandemin.

I förhållande till de mål och uppdrag som återfinns i nämndens fastställda verksamhetsplan lämnas en statusrapport och bedömning av måluppfyllelsen. Där framgår att:

- Måluppfyllelsegraden bedöms överlag som god med undantag av att sjukfrånvaron ökat kopplat till pandemin, vilket är det område där avvikelse rapporteras.
- Måluppfyllelsen bedöms även som mycket god när det gäller budgethållning för uppnående av det övergripande målet en sund ekonomi.

Socialnämnden har under år 2020 sammanträtt vid 10 tillfällen.

Beslut i nämnden med anledning av rapportering (beslutsdatum/beslut):

2020-02-19

- Granskning av vissa av socialnämndens beslut och besvarande av remisser eller motioner samt Huddingeförslaget 2019.

2020-04-08

- Informationsärende: socialtjänstens arbete med Covid-19
- Patientsäkerhetsberättelse Huddinge ungdomsmottagning 2019
- Ej verkställda gynnande beslut, kvartal 4 år 2019, inom individ- och familjeomsorgen

2020-05-13

- Resultat av genomförd medarbetarenkät. Resultatet anger att viljan, engagemanget och förutsättningarna att utföra sitt arbete är mycket goda.
- Ej verkställda gynnande beslut, kvartal 4 år 2019, inom individ- och familjeomsorgen

2020-06-17

- Ekonomisk rapport för perioden januari-maj 2020
- Revidering av socialnämndens dokumenthanteringsplan
- Ej verkställda gynnande beslut, kvartal 1 år 2020, inom individ- och familjeomsorgen

2020-09-09

- Arbetsmiljörapport
- Ej verkställda gynnande beslut, kvartal 2 år 2020 inom individ- och familjeomsorgen
- 3 ärenden, rapport om missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden enligt lex Sarah

2020-11-11

- Ekonomisk rapport för perioden januari-oktober 2020
- Förslag till ny fördelning av föreningsbidrag 2021
- Rapport om missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden enligt lex Sarah
- Redovisning av bisysslor

2020-12-09

- Verksamhetsplan för socialnämnden år 2021
Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan 2021 inklusive budget och överlämnar den till kommunstyrelsen.
- Upphandlings- och konkurrensprövningsplan år 2021
- Ersättningsnivåer till verksamhet i egen regi och verksamhet enligt LOV med mera år 2021
- Ej verkställda gynnande beslut, kvartal 3 år 2020, inom individ- och familjeomsorgen

2.1.4 Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag

Verksamhetsberättelse 2020

Nämndens bedömning av den sammanvägda måluppfyllelsen för år 2020 är att denna är god samt i vissa delar mycket god. Bedömningen baseras på uppnådda resultat i förhållande till målen *Bra att leva och bo*, *Fler i jobb*, *God omsorg för individen*, *Ekosystem i balans*, samt de mera kommuninternt riktade målsättningarna *Attraktiv arbetsgivare*, *Systematisk kvalitetsutveckling* och *Sund ekonomi*.

För målområdet *Sund ekonomi* bedöms måluppfyllelsen som mycket god, utfallet för helåret uppgår till +38,8 mnkr.

Verksamhetsberättelsen anger att måluppfyllelsegraden för tre av de utåtriktade övergripande målen är god, med undantag av målet ekosystem i balans. Där bedöms måluppfyllelsen som godtagbar.

När det gäller de mera inåtriktade målsättningarna: systematisk kvalitetsutveckling, attraktiv arbetsgivare och sund ekonomi bedöms måluppfyllelsen för respektive målområde som god, eller som mycket god när det gäller Sund ekonomi. Det systematiska kvalitetsutvecklingsarbetet bedöms som god. Samtidigt anges att utvecklingstendenserna för aktivt medarbetarskap respektive aktivt ledarskap pekar på en utveckling som går i fel riktning.

En övergripande redovisning görs av JAF-arbetet under året. Den huvudsakliga inriktningen för detta arbete är framför allt att få ner utredningstiderna. Nämnden bedömer dock att det för tidigt att kunna göra en effektmässig bedömning av detta arbete varför det framåtriktat är ett fortsatt område där fortsatta analyser behöver genomföras.

Avvikelser noteras när det gäller uppnående av vissa fastställda etappmål på grund av de restriktioner som varit kopplade till Covid-19. Tidigare fastställda kriterier för bedömning av måluppfyllelse under året har därför inte varit relevanta. Samtidigt anges att pandemin i vissa fall har påskyndat önskvärd utveckling, exempelvis när det gäller digitala lösningar och ökad förvaltningsintern samverkan.

När det gäller intern kontroll bedöms denna ha genomförts på ett godtagbart sätt. Tre av fyra riskreducerande åtgärder har under året genomförts. Åtgärden *arbeta vidare med kapacitet och volymer med syfte att använda personalresurserna på bästa sätt* har pausats under året och planeras återupptas under år 2021.

Följande förbättringsområden är identifierade för fortsatta framåtriktade utvecklingsinsatser:

- Utveckling av det tidiga och förebyggande arbetet
- Rätt stöd i rätt tid
- Utveckling av arbetet med brukarenkäter.

2.1.5 Frågor till nämnden och svar på dessa

Nämnden har svarat på ett antal frågeställningar (se bilaga).

Av svaren framgår att nämnden anser sig ha en löpande och nära dialog med förvaltningen, och dess olika verksamhetsgrenar, i planeringen och uppföljningen av såväl verksamheten som den interna kontrollen. Uppföljning och analys sker vid minst tre tillfällen under året, i samband med arbetet med delårsrapport 1 och 2 samt verksamhetsberättelsen för 2020. Nämnden har fått information om att en av de riskreducerande åtgärderna under året har kommit att pausas i samband med behandlingen av delårsrapport 2.

Inga systematiska kontroller har fastställts av nämnden under år 2020. Däremot har på verksamhets- och enhetsnivå sådana kontroller genomförts under året.

Nämnden har, i enlighet med centrala direktiv, inte fastställt några utvecklingsåtagande. Fokus under året har varit att säkra och utveckla arbetet med basuppdraget. När det gäller uppföljningen av medarbetar- och ledarskapsfrågor uppfylls uppställda etappmål för år. Samtidigt finns en negativ utvecklingstrend i dessa frågor jämfört med tidigare verksamhetsår. Under året har därför riskbedömningar och rutiner upprättats för säkerställande av en god och säker arbetsmiljö inom förvaltningen.

2.1.6 Bedömning

Nämnden bedömer för egen del att den samlade måluppfyllelsen varit god eller till och med i förhållande till ett av målen som mycket god. Nämnden har för år 2020 inte några fastställda utvecklingsåtaganden.

En iakttagelse som vi gör är att det genomgående för samtliga nämnder i flera fall saknas tydliga eller preciserade målnivåer. Det innebär att det för oss saknas utgångspunkt och möjlighet att närmare bedöma och verifiera den måluppfyllelse som i detta

fall anges i socialnämnden verksamhetsberättelsen. Nämnden har också i den sammanvägda måluppfyllelsen använt olika mått som också anger trender över tid på ett sätt som vi inte heller närmare kan bedöma. Trots att måluppfyllelsen när det gäller attraktiv arbetsgivare av nämndens bedöms som god finns uppgift, och därmed risk, för att utvecklingen i några fall går åt fel håll. Det gäller aktivt medarbetskap och aktivt ledarskap.

Nämndens analyser rörande sin verksamhet och sin måluppfyllelse bedömer vi samtidigt som tillfredsställande. Rapporteringen av den intern kontroll som genomförts under året svara upp mot den beslutande IK-planen.

Rapporteringen till nämnden under året i övrigt förefaller också ha varit tillfredsställande. Kraven i övrigt på rapporteringen i delårsrapporter och verksamhetsberättelsen bedömer vi som uppfyllda. För en av de riskreducerande åtgärderna som ingår i intern kontrollplanen anges att denna har pausats under året. Vi kan inte i nämndens handlingar eller protokoll från år 2020 se att nämnden tagit något aktivt beslut eller på annat sätt sanktionerat om denna avvikelse från den fastställda intern kontrollplanen.

Sammantaget indikerar detta, kombination med nämndens ekonomiska utfall, att nämnden i allt väsentligt har bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,

Vi bedömer att den interna kontrollen under året har varit tillräcklig.

2.2 Vård- och omsorgsnämnden

2.2.1 Utfall 2019

Vård- och omsorgsnämnden redovisar för år 2019 en positiv avvikelse mot budget om 19,3 miljoner kronor. Resultatet motsvarar en avvikelse mot årets nettobudget med 1,5 procent. Som delar i årets resultat redovisar biståndskansliet ett överskott om 33,9 miljoner kronor och verksamheten i egen regi redovisar ett underskott om -57,3 miljoner kronor.

Den sammanvägda bedömningen är att måluppfyllelsen för året är god. Bedömningen baseras på resultaten för målen *Bra att leva och bo*, *Fler i jobb*, *God omsorg för individen*, *Ekosystem i balans*, *Attraktiv arbetsgivare*, *Systematisk kvalitetsutveckling* och *Sund ekonomi*. Bedömningarna har gjorts utifrån kommunens kriterier för bedömning av måluppfyllelse.

I verksamhetsberättelsen för år 2019 lyfts nedanstående förbättringsområden:

- Utveckling av kvalitetsledningssystemet, förvaltningens processer och uppföljning av dessa i kvalitetsberättelse
- Säkra att förvaltningens verksamheter har god effektivitet och inte överskrider givna ekonomiska ramar
- Jämföra verksamheter där i jämförelse med andra kommuner identifierats höga kostnader och/eller låg kvalitet för att kunna utveckla och förändra
- Genomföra konkurrensutsättning i enlighet med politisk målsättning.
- Verksamhetsutveckling i en digital tid genom bland annat välfärdsteknik och digitala lösningar för att möta behoven då kommunen kommer att stå med en åldrande befolkning och lägre skatteintäkter
- Säkra kompetensförsörjning inom vård och omsorg där förvaltningen har briststyrken (sjuksköterskor och utbildade undersköterskor och stödassistenter).

När det gäller utfall av genomförd intern kontroll anges att denna följt fastställd plan. Samtliga verksamheter och enheter har genomfört egenkontroller och inventerat risker på sin nivå i enlighet med kraven på ledningssystem för kvalitet (SOSFS 2011:9).

Nämnden har för året identifierat sex risker samt formulerat åtgärder utifrån dessa. Flertalet åtgärder är genomförda. Arbetet med några av åtgärderna är inte slutförda utan kommer att fortsätta även under 2020. De genomförda åtgärderna bevakas inom ramen för arbetet med basuppdraget för kommande år.

2.2.2 Nämndens uppdrag och mål 2020

Verksamhetsplanen fastställdes av nämnden i november 2019. Planen bygger fullmäktiges mål, delmål, särskilda prioriteringar samt fastställd budgetram.

Nämndens basuppdrag ryms huvudsakligen inom det övergripande målet god omsorg för individen. Nämnden har formulerat fyra utvecklingsåtaganden för 2020. För nämndens egen regiverksamhet kommer särskilt fokus 2020 att ligga på analys av basuppdraget för att effektivisera och komma tillrätta med ett budgetunderskott. Myndighetsfunktionen ska under år 2020 arbeta med att utveckla samverkansformer med andra huvudmän och aktörer som psykiatrin inom hälso- och sjukvården samt utveckla arbetet med barn med funktionsnedsättningar och barn som är anhöriga till en förälder med en funktionsnedsättning.

Verksamhetsplanen innehåller också en redovisning av verksamhets- och avtalsuppföljningar som nämnden avser att genomföra under 2020.

För flertalet mål, delmål och prioriteringar har mått utarbetats. Vissa mål och mått riktar till både förvaltningens egen regiverksamhet och externa utförare, medan andra riktar enbart till förvaltningens egen regi.

Verksamhetsplanen innehåller följande utvecklingsåtaganden:

- Ökad valfrihet för äldre i behov av särskilt boenden genom införande av LOV
- Verksamheter som bedrivs i egenregi och som inte har en ekonomi i balans ska utredas
- Utreda organisering av bostadsanpassningshanteringen
- Utveckla lokalplaneringsprocessen.

2.2.3 Rapportering av uppdragen och måluppfyllelsen samt aktiva beslut

Delårsrapport 1 per 31 mars

Delårsrapporten är kortfattad och har främst fokus på den ekonomiska uppföljningen med kommentarer till avvikelser och redovisning av åtgärder.

- För perioden redovisas ett överskott mot budget, 4,5 mnkr.
 - Biståndskansliets överskott beror på minskad efterfrågan och behov när det gäller boende enligt SoL samt stöd och service till vissa funktionshindrade enligt LSS.
 - Underskott redovisas inom hemtjänsten främst beroende på högre personalkostnader än vad ersättningen ger utrymme för.
 - Helårsprognosen anger att nämnden har en budget i balans. Dock flaggas för osäkerhet på grund av Covid-19, att prognosarbetet inte kunnat genomföras enligt plan samt att helårsprognosen utgår ifrån ett normalläge.
- Inga avvikelser rapporteras när det gäller nämndens fyra utvecklingsåtaganden som, tillsammans med det löpande arbetet med kärnuppdraget, fortlöper enligt plan

- Resultatet av gjorda jämförelser mot andra kommuners nyckeltal visar på både positiva och negativa avvikelser. Fortsatta och fördjupade jämförelser ska genomföras under året.
- Måluppfyllelse för två av de övergripande målen (*Bra att leva och bo* och *God omsorg för individen*) tillsammans med nämndens utvecklingsåtaganden till dessa redovisas. Inga avvikelser rapporteras.

Delårsrapport 2 per 31 augusti

Behandlades av nämnden 2020-10-05. Nämnden beslutar då att godkänna delårsrapporten och överlämna den till kommunstyrelsen.

Delårsrapporten är en lägesrapport och prognos gällande mål, utvecklingsåtaganden och internkontrollåtgärder samt ekonomi och investeringar. När det gäller de fyra utvecklingsåtaganden, utöver det löpande arbetet med basuppdraget, rapporteras att två av dessa är genomförda och två fortlöper.

Två av intern kontrollplanens identifierade risker har löpt enligt plan. Åtgärden som rör strategisk planering för kompetensförsörjning kommer på grund av omprioriteringar kopplade till Covid-19 att skjutas fram till kommande verksamhetsår.

För perioden redovisar nämnden som helhet en positiv avvikelse om 11,4 mnkr. Som delar i detta har biståndskansliet ett överskott om 59,5 mnkr medan verksamheten i egen regi redovisar ett underskott om -42,1 mnkr. Helårspronosen pekar på ett överskott om 10,9 mnkr. På grund av Covid-19 anges osäkerhet när det gäller prognosen. Totalt har 46,2 mnkr, vilket inkluderar det statsbidrag som nämnden ansökt om för merkostnader, märkts upp i redovisningen som relaterade till Covid-19. I det fall nämnden skulle erhålla detta skulle det innebära ett överskott år 2020 uppgående till +33,1 mnkr.

Rapportering:

- Inga avvikelser rapporteras kopplat till kommunfullmäktiges övergripande mål.
- Nämndens fyra utvecklingsåtaganden – inga avvikelser rapporteras
- Ekonomiskt utfall – avvikelse rapporterad beträffande hemtjänstverksamheten som genomförs i egen regi.
- JAF, ingen rapportering. Jämförelsearbetet har så här långt identifierat behov av att se över att mixen av insatser till äldre som har stödinsatser från hemtjänsten respektive äldre som bor i särskilt boende. Syftet är att uppnå en förbättrad kostnadseffektivitet. Under hösten fortsätter detta jämförelsearbete.

Nämnden har under år 2020 sammanträtt vid 10 tillfällen.

2020-04-07

- Patientsäkerhetsberättelsen för år 2019.

- Genomförd utredning, socialpsykiatri i Huddinge kommun,
- Rapport per 31 januari 2020 över ej verkställda gynnade beslut enligt SoL och LSS.
- Två rapporter om missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden enligt lex Sarah behandlas av nämnden.

2020-05-11

- Som informationsärende behandlas
 - Resultat av medarbetarenkät
 - Kösituation till vård- och omsorgsboende
 - Förslag till ny styrmodell och målstruktur
 - Pågående arbete inom förvaltningen kopplat till Covid-19

2020-06-15

- Information, förvaltningen rapporterar pågående arbete med anledning av Covid-19
- Ekonomirapport för perioden januari-maj 2020
- Rapport per 31 mars 2020 över ej verkställda gynnade beslut enligt SoL och LSS. Rapporten överlämnas till fullmäktige för kännedom. Av protokollet framgår att beslutet delges kommunstyrelsen, att rapporten och beslutet även kommunens revisorer ska delges rapporten framgår inte.

2020-09-10

- Informationsärende: lägesrapportering med anledning av Covid-19
- Nämnden beslutar att avveckla två särskilda boenden
- Ny upphandlingsstrategi – ramavtal för korttidsplatser och profilboende för personer över 65 år
- Arbetsmiljörapport för 2020

2020-10-05

- Information med anledning av Covid-19
- Nämnden godkänner delårsrapport 2 per 31 augusti och överlämnar
- Rapport per 30 juni 2020 över ej verkställda gynnade beslut enligt SoL och LSS.
- Fyra rapporter om missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden enligt lex Sarah. Två av dessa anmäls till IVO

2020-11-12

- Information om aktuella förhållanden kopplat till Covid-19
- Ekonomisk rapport per januari-oktober 2020. Nämnden tar del av rapporten.
- Nämnden beslutar om fördelning av föreningsbidrag 2021

2020-11-26

- Nämnden beslutar att avveckla hemtjänst i egen regi inklusive utförandet av ledsagning och avlösning för vuxna enligt SoL senast 30 november 2021.

2020-12-07

- Information om aktuella förhållanden kopplade till Covid-19 samt kösituation till vård- och omsorgsboende
- Verksamhetsplan för 2021 fastställs
- Förslag till upphandlings- och konkurrensprövningsplan 2021 godkänns
- Ersättning för verksamhet i egen regi och verksamhet enligt LOV.

2.2.4 Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag

Verksamhetsberättelse 2020

Nämnden rapporterar att den sammanvägda måluppfyllelsen är god. Bedömningen baseras på de resultat som har uppnåtts i förhållande till målen Bra att leva och bo, Fler i jobb, God omsorg för individen, Ekosystem i balans, samt de mera kommuninternt riktade målen när det gäller Attraktiv arbetsgivare, Systematisk kvalitetsutveckling och Sund ekonomi.

Nämndens ekonomiska utfall för året uppgår till +40,4 mnkr. Ekonomiska konsekvenser och effekter av Covid-19 redovisas.

När det gäller de övergripande målsättningarna som har en utåtriktad prägel redovisas följande:

- Bra att leva och bo – måluppfyllelse: god
- Flera i jobb – måluppfyllelse: godtagbar
- God omsorg om individen – måluppfyllelse: god

Samtidigt framkommer uppgift om att det finns en tydlig tendens om att andelen brukare som är nöjda med sitt äldreboende är minskande. Huddinges resultat som helhet tillhör det lägsta i riket och länet. En motsvarande utveckling finns när det gäller brukares upplevelse och nöjdhet med hemtjänsten.

- Ekosystem i balans – måluppfyllelse: godtagbar

När det gäller de övergripande målen som har en mera kommunintern riktning och prägel anges följande:

- Systematisk kvalitetsutveckling – måluppfyllelse: god
- Attraktiv arbetsgivare – måluppfyllelse: god
- Sund ekonomi – måluppfyllelse: god, utfall: + 40,4 Mkr.

Detta innebär att för två av de ovanstående övergripande målen redovisar en måluppfyllelse som ligger under den planerade målnivån. Samtidigt finns uppgift om att det för vissa av de kommuninternt riktade målsättningarna finns en tendens, och därmed en risk, om att utvecklingen går i fel riktning, exempelvis gäller det aktivt medarbetarskap.

Arbetet med nämndens fyra fastställda utvecklingsåtaganden rapporteras enligt följande:

- Ökad valfrihet för äldre i behov av särskilt boenden genom införande av LOV – *genomfört*.
- Verksamheter som bedrivs i egenregi och som inte har en ekonomi i balans ska utredas – *ej klart genomfört*.
- Utredda organisering av bostadsanpassningshanteringen – *genomfört*.
- Utveckla lokalplaneringsprocessen - *genomfört*.

Inom ramen för den fastställda intern kontrollplanen rapporteras att samtliga tre riskreducerande åtgärderna är genomförda. När det gäller åtgärden utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning gällande *implementering av ledningssystem för informationssäkerhet* anges att denna inte är klart genomförd. Detta på grund av att kommunstyrelsens införande av ett sådant ledningssystem är försenat.

När det gäller systematiska kontroller framgår av verksamhetsberättelsen att dessa, utöver vad som framgår av den fastställda intern kontrollplanen, också genomförts inom ramen för det ledningssystem för kvalitet som är fastställt. Någon närmare uppgift om vilka systematiska kontroller som har genomförts under året lämnas inte. Inte heller framgår av vad som i samband med dessa kontroller då har framkommit.

JAF-arbetet under året beskrivs och redovisas på en mycket aggregerad nivå. Bland annat anges att Covid-19 har inneburit att uppdragen jämförelse med andra kommuner respektive se över mixen av insatser inom hemtjänsten inte har varit möjliga att genomföra. Arbetet med att se över arbetssätt och handläggningen av ansökningar till särskilt boende behöver fortsätta. En särskild enhet – en förebyggande enhet – har tillskapats för hantering av alla icke biståndsbedömda insatser.

2.2.5 Frågor till nämnden

Nämnden har lämnat ett omfattande svar på de frågeställningar vi översänt.

Av svaren framgår sammanfattat att det under verksamhetsåret funnits en löpande dialog mellan nämnden och förvaltningen. I samband framtagandet av internkontrollplanen har nämnden vid ett tillfälle haft en särskild genomgång och dialog med förvaltningen. Denna planeringsdialog skedde utanför ordinarie sammanträde varför det inte

finns något protokoll som anger vilka bedömningar och ställningstaganden som då gjordes av nämnden.

Inga särskilda systematiska kontroller återfinns i internkontrollplanen. Samtidigt finns inom förvaltningsorganisationen, på verksamhets- och enhetsnivåer, planerade och genomförda kontroller i enlighet med kravet på egenkontroller av kvaliteten i basuppdraget, exempelvis den granskning som genomförts av den sociala dokumentationen i enskilda ärenden.

Arbetet med intern kontroll har följts upp, analyserats och uppdaterats vid minst tre gånger under året i samband med delårsrapport 1 och 2 samt i samband med upprättandet av nämndens verksamhetsberättelse för 2020. Nämndens ledamöter har löpande fört en dialog med förvaltningens verksamheter vid genomgång av den interna kontrollen samt riskhanteringen. Inom ramen för det fastställda ledningssystemet för kvalitet har nämnden fått en rapport över genomförd brukarundersökning. Upprättandet av den årliga kvalitetsberättelsen har i tid kommit att förskjutas på grund av den rådande pandemin. Icke verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS har kvartalsvis redovisats nämnden.

JAF-arbetet har under året påverkats av den rådande pandemin. Arbetet kommer att återupptas.

Vidare framgår av svaren att det finns en löpande dialog mellan nämnden och förvaltningen. Vi kan dock inte se att detta tydligt finns avspelat i upprättade kallelser och protokoll från nämndens sammanträden.

Kommentar

Vår bedömning är att denna typ av frågor, diskussioner och rapporteringar ska hanteras i nämnden, men också protokollföras. Skälet för detta är att säkerställa transparens, att en intresserad kommuninvånare eller andra parter ska ha nödvändig möjlighet och utgångspunkt att följa det politiska arbetet.

2.2.6 Bedömning

Nämnden bedömer den samlade måluppfyllelsen som god. Flertalet utvecklingsåtaganden är genomförda, förutom uppdraget att utreda egenregiverksamheter som inte har en ekonomi i balans.

Då det i flera fall saknas tydliga målnivåer har vi inte möjlighet att närmare kunna bedöma eller verifiera måluppfyllelsen. Nämnden har också gjort en sammanvägd uppfyllelsen av målen och då också beaktat trender över tid på ett sätt som vi inte heller kan bedöma. Vi kan dock notera att flertalet utvecklingsåtaganden har genomförts.

Nämndens analyser rörande sin verksamhet och sin måluppfyllelse bedömer vi som tillfredsställande. Rapporteringen av den interna kontrollen svarar upp mot den beslutande IK-planen.

Nämndens rapportering under året förefaller också ha varit tillfredsställande och kraven i övrigt på rapporteringen i delårsrapporter och verksamhetsberättelse bedömer vi som uppfyllda.

Sammantaget indikerar detta, i kombination med nämndens ekonomiska utfall, att nämnden bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer också att den interna kontrollen varit tillräcklig.

2.3 Grundskolenämnden

2.3.1 Utfall 2019

Ekonomiskt utfall: + 31,8 mnkr.

Verksamhetsmål: Den sammanvägda måluppfyllelsen bedömdes som god, utifrån utfallet av de tre övergripande- och strategiska mål som nämnden har bedömt som de viktigaste. Detta gällde målen, Utbildning med hög kvalitet samt Sund ekonomi. För dessa bedömdes måluppfyllelsen vara god. Beträffande målet, Attraktiv arbetsgivare bedömdes måluppfyllelsen vara godtagbar.

Utvecklingsåtaganden: Nämnden hade bedömt att man klarat fem utvecklingsåtaganden. Man hade inte klarat utvecklingsåtagandet, Arbete med digitaliseringen; att fastställa en basnivå för den digitala infrastrukturen i skolorna samt personalens digitala kompetens.

Intern kontroll – För följande risker hade riskreducerande åtgärder inte genomförts i sin helhet under året:

- Risk för bristande hantering av personuppgifter.
- Risk för arbetsrelaterad utmattning.

Rekommendationer från revision eller annan extern granskare – Följande granskning och dess rekommendationer hade inte hanterats i sin helhet:

- Granskning av tillsynsansvar och olaga intrång i förskola och skola.

Noterade förbättringsområden:

- Säkerställa likvärdighet i grundskolan.
- Säkerställa att skolorna kan behålla och attrahera skickliga pedagoger.
- Säkerställa lokalförsörjningsbehovet för kommunens grundskolor.

2.3.2 Nämndens uppdrag och mål 2020

Beslut om verksamhetsplan i nämnden: 12 november 2019

Nämnden hade bedömt att följande övergripande- och strategiska mål var relevanta:

- Utbildning med hög kvalitet med två delmål utifrån prioriterade områden samt mått.
- Bra att leva och bo med delmål utifrån prioriterade områden samt mått.
- Attraktiv arbetsgivare med delmål, utifrån prioriterade områden samt mått.
- Sund ekonomi med ett antal delmål samt mått.

Nämnden hade därutöver beaktat övriga övergripande- och strategiska mål med delmål, utifrån prioriterade områden.

Följande fem utvecklingsåtaganden hade beaktats:

- Det språk- och kunskapsutvecklande arbetet.
- Arbetet med digitaliseringen.
- Det systematiska kvalitetsarbetet.
- Arbetet med attraktiv arbetsgivare och arbetsgivarmärket.
- Trygghet och studiero.

I övrigt innehåller verksamhetsplanen följande avsnitt enligt kraven:

- Plan för intern kontroll.
I planen ingår även de områden där riskreducerande åtgärder inte, i sin helhet hade vidtagits föregående år.
- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare.
I planen ingår även granskning av tillsynsansvar och olaga intrång i förskola och skola som inte hade hanterats föregående år.
- Plan för uppföljning och insyn avseende privata utförare.
- Konkurrensprövning.
- Verksamhetsstatistik och nyckeltal.

2.3.3 Rapportering av uppdrag och måluppfyllelse samt aktiva beslut

Delårsrapport 1, per 31 mars.

Fokus i delårsrapport 1 är enligt förutsättningarna, nämndens fem utvecklingsområden, ekonomiskt utfall samt internkontrollplanens riskåtgärder. Därutöver rapporteras enligt kraven området, Jämföra, Analysera, Förändra, JAF.

Rapportering:

- Nämndens fem utvecklingsåtaganden – ingen avvikelse rapporterad.
- Ekonomiskt utfall – positiv avvikelse rapporterad.
- IK-planens riskåtgärder – avvikelse rapporterad enligt följande.
- JAF: rapporterad.

Väsentliga avvikelser rapporterade:

- Ekonomiskt utfall, helårsprognos, -8,8 mnkr.
- Internkontrollplan/riskåtgärder:
Risk för bristande hantering av personuppgifter.
- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare.
Granskning av tillsynsansvar och olaga intrång i förskola och skola, delvis avvikelse.

Delårsrapport 2, per 31 augusti

Fokus i delårsrapport 2 är detsamma som i delårsrapport 1.

Rapportering:

- Nämndens ansvar för de övergripande- och strategiska målen – ingen väsentlig avvikelse rapporterad.
- Nämndens fem utvecklingsåtaganden – ingen avvikelse rapporterad.
- Ekonomiskt utfall – avvikelse rapporterad.
Helårsprognos – + 21,8 mnkr.
- IK-planens riskåtgärder – avvikelse rapporterad.
Risk för bristande hantering av personuppgifter.
- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare.
Granskning av tillsynsansvar och olaga intrång i förskola och skola.
- JAF – rapporterad.

Beslut i nämnden med anledning av rapportering av ekonomi och måluppfyllelse (beslutsdatum/beslut):

2020-02-11

- Information, ekonomirapport

2020-04-14

- Information, ekonomirapport

2020-05-12

- Delårsrapport, per 31/3 godkänns B
- Begäran om tilläggsanslag med anledning av ökade lokalkostnader

2020-06-09

- Information, ekonomirapport

2020-09-01

- Information, ekonomirapport

2020-10-06

- Delårsrapport, per 31/8 godkänns

2020-11-10

- Information, ekonomirapport

2020-12-08

- Information, ekonomirapport

2.3.4 Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag

Verksamhetsberättelse 2020

Nämnden rapporterar att den sammanvägda måluppfyllelsen är god. Nämnd framför att två av tre övergripande- och strategiska mål är i nivå eller över planerad nivå enligt följande:

- Utbildning med hög kvalitet – måluppfyllelse: god
- Sund ekonomi – måluppfyllelse: mycket god, utfall: + 24,5 mnkr.
- Attraktiv arbetsgivare – måluppfyllelse: godtagbar

I verksamhetsplan 2020 anförs dock att nämnden också hade bedömt följande mål som relevant:

- Bra att leva och bo – måluppfyllelse: godtagbar

Detta innebär att två av fyra övergripande- och strategiska mål redovisar en måluppfyllelse som ligger under den planerade och övriga två redovisar en nivå som ligger på eller över planerad nivå.

Arbetet med nämndens fem utvecklingsåtaganden rapporteras enligt följande:

- Det språk- och kunskapsutvecklande arbetet - klart
- Arbetet med digitaliseringen (rapporterades ej klart 2019) - klart
- Det systematiska kvalitetsarbetet - klart
- Arbetet med attraktiv arbetsgivare och arbetsgivarmärket - ej klart
- Trygghet och studiero - klart.

Nämnden hade under 2020 hanterat det utvecklingsåtagande (arbetet med digitalisering) som inte hade klarats under 2019.

JAF har rapporterats.

2.3.5 Analys, slutsatser, åtgärder

Analys, slutsatser och åtgärder rapporteras i verksamhetsberättelsen.

2.3.6 Intern kontroll - Väsentliga riskområden och hantering av dessa

- Plan för intern kontroll.
Riskreducerande åtgärder: Risk för arbetsrelaterad utmattning – ej klart (kvarstår sedan 2019)
Systematiska kontroller - genomförda

- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare.

Granskning av tillsynsansvar och olaga intrång i förskola och skola – ej klart (kvarstår sedan 2019)

2.3.7 Frågor till nämnden och svar på dessa

- Hur har nämnden, det vill säga de förtroendevalda som ingår i nämnden, medverkat i framtagandet av 2020 års internkontrollplan och de systematiska kontrollerna som framgår av den fastställda verksamhetsplanen?

Nämndens svar: Förvaltningen arbetar på flera sätt för att delaktiggöra nämnden i arbetet med intern kontroll och uppfattar att de förtroendevalda i grundskolenämnden har god kännedom om sitt ansvar för den interna kontrollen.

Inför framtagande av verksamhetsplan tar förvaltningen fram ett antal internkontrollmoment och systematiska kontroller som presenteras för nämnden. Internkontrollen ingår som en del av verksamhetsplanen där planen för internkontrollen beslutas av nämnden. Internkontrollen följs sedan upp och delredovisas i delår 1 och 2 och sammanfattas i sin helhet i verksamhetsberättelse.

- Vilka underlag, uppgifter och information, har nämnden för att kunna bedöma om den interna kontroll som genomförs är tillräcklig?

Nämndens svar: Under ett kalenderår finns flertalet ärenden och informationspunkter som är återkommande. Dessa har samlats i ett årshjul för grundskolenämnden. Informationsärendena är identifierade utifrån önskemål från grundskolenämnd, regelverk och utifrån vad förvaltningen föreslår ska vara förekommande uppgifter för rapportering. Dessa informationsärenden inkluderar fördjupad information avseende aktuella internkontrollområden. Informationsärenden till nämnd innefattar också redovisning och analys av grundskolans nationella uppdrag.

Huvudmannen har det yttersta ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med de bestämmelser som finns i skollag, läroplaner och andra föreskrifter.

Huvudmannens ansvar innebär bland annat att fördela resurser och organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar samt följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten så att de nationella målen och kvalitetskraven kan uppfyllas.

Grundläggande i huvudmannens ansvarstagande är att utbildningen motsvarar skollagens krav på kvalitet, är likvärdig och att utbildningen förankras i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Mot bakgrund av detta tar redovisningen utifrån det nationella uppdrag avstamp i skollagen, grundskolans läroplan och allmänna råd om huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Uppföljning och analys rapporteras inom ramen för följande tre områden:

- Normer värden och inflytande
- Kunskap, utveckling och lärande
- Övriga läroplansområden (exempelvis övergång, samverkan och omvärlden samt rektorns ansvar)

Årligen genomförs ett antal nämnddialoger där det bland annat redogörs för arbete inom det nationella uppdraget utifrån grundskolans läroplan, samt även det kommunala uppdraget i form av information rörande exempelvis arbetsmiljö, lokalförsörjning, befolkningsutveckling samt förutsättningar och resultat rörande ekonomi.

Kommentarer

Det framgår att det förs en dialog mellan nämnden och förvaltningen i samband med framtagandet av verksamhetsplanen. Förvaltningen tar fram ett förslag som nämnden borde ha möjlighet att reagera på och eventuellt komplettera. Om och hur nämnden aktivt medverkar i processen aktivt framgår dock inte tydligt av svaret.

Beträffande nämndens underlag för att bedöma den interna kontrollen bedömningen framgår av svaret hur och när rapportering sker och att det finns en systematik i arbetet.

2.3.8 Bedömning

Nämndens egen bedömning är att den samlade måluppfyllelsen varit god och att samtlig utvecklingsåtaganden utom ett har klarats.

En iakttagelse som vi gör är att det genomgående för samtliga nämnder i flera fall saknas tydliga eller preciserade målnivåer. Det innebär att det för oss saknas utgångspunkt och möjlighet att närmare bedöma och verifiera den måluppfyllelse som i detta fall anges i nämndens verksamhetsberättelse. Nämnden har sammanvägt uppfyllelsen av målen och då också beaktat trend över tid på ett sätt som vi, således inte närmare kan bedöma. Vi kan dock notera att nämndens utvecklingsåtaganden, i allt väsentligt, har klarats.

Nämndens analyser rörande sin verksamhet och sin måluppfyllelse bedömer vi som mycket god. Rapporteringen av den interna kontrollen svarar, i allt väsentligt, upp mot den beslutande IK-planen. Nämndens rapportering under året förefaller också ha varit tillfredsställande och kraven i övrigt på rapporteringen i delårsrapporter och verksamhetsberättelse bedömer vi som uppfyllda.

Sammantaget indikerar detta, kombination med nämndens ekonomiska utfall att nämnden bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. och att den interna kontrollen varit tillräcklig.

2.4 Förskolenämnden

2.4.1 Utfall 2019

Ekonomiskt utfall: + 30,3 mnkr

Verksamhetsmål: Den sammanvägda måluppfyllelsen bedömdes som god, utifrån utfallet av de tre övergripande- och strategiska mål som nämnden har bedömt som de viktigaste. Detta gällde de övergripande målen, Utbildning med hög kvalitet, attraktiv arbetsgivare samt Sund ekonomi, där måluppfyllelsen bedömdes som god.

Utvecklingsåtaganden: Nämnden hade bedömt att man klarat sju av sina åtta utvecklingsåtaganden. Man hade inte klarat utvecklingsåtagandet, Förstärka lönebildningsprocessen och helt integrera denna med ekonomistyrningen.

Intern kontroll – För följande risker hade inte riskreducerande åtgärder inte genomförts i sin helhet under året:

- Risk för bristande hantering av personuppgifter.
- Risk för arbetsrelaterad utmattning.

Rekommendationer från revision eller annan extern granskare – Följande granskning och dess rekommendationer hade inte hanterats:

- Granskning av tillsynsansvar och olaga intrång i förskola och skola.

Noterade förbättringsområden, tillika utvecklingsåtaganden:

- Omorganisation av de nya förskoleområdena.
- Implementering av den reviderade läroplanen.
- Arbetet med attraktiv arbetsgivare och arbetsgivarmärket.
- Det språk och kunskapsutvecklande arbetet.
- Arbetet med digitalisering.

JAF har rapporterats.

2.4.2 Nämndens uppdrag och mål 2020

Beslut om verksamhetsplan i nämnden: 13 november 2019

Nämnden hade bedömt att följande övergripande mål- och strategiska mål var relevanta:

- Utbildning med hög kvalitet med ett delmål utifrån prioriterade områden samt mått.
- Bra att leva och bo med tre delmål utifrån prioriterade områden samt mått.
- Attraktiv arbetsgivare med tre delmål, utifrån prioriterade områden samt mått.
- Sund ekonomi med ett antal delmål samt mått.

Nämnden hade därutöver beaktat övriga övergripande- och strategiska mål, förutom Fler i jobb med delmål, utifrån prioriterade områden samt med mått.

Följande sex utvecklingsåtaganden hade beaktats:

- Det språk- och kunskapsutvecklande arbetet.
- Arbetet med digitaliseringen.
- Det systematiska kvalitetsarbetet.
- Arbetet med attraktiv arbetsgivare och arbetsgivarmärket.
- Implementering av reviderad läroplan.
- Omorganisation av förskoleområden.

I övrigt innehåller verksamhetsplanen följande avsnitt enligt kraven:

- Plan för intern kontroll.
I planen ingår även de områden där riskreducerande åtgärder inte, i sin helhet hade vidtagits föregående år.
- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare.
I planen ingår även granskning av tillsynsansvar och olaga intrång i förskola och skola som inte hade hanterats föregående år.
- Plan för uppföljning och insyn avseende privata utförare.
- Konkurrensprövning.
- Verksamhetsstatistik och nyckeltal.

2.4.3 Rapportering av uppdrag och måluppfyllelse samt aktiva beslut

Delårsrapport 1, per 31 mars.

Fokus i delårsrapport 1 är enligt förutsättningarna, nämndens sex utvecklingsområden, ekonomiskt utfall samt internkontrollplanens riskåtgärder. Därutöver rapporteras enligt kraven området, Jämföra, Analysera, Förändra, JAF.

Rapportering:

- Nämndens sex utvecklingsåtaganden – ingen avvikelserapporterad.
- Ekonomiskt utfall – ingen väsentlig avvikelserapporterad.
- IK-planens riskåtgärder – ingen väsentlig avvikelserapporterad.
- JAF: rapporterad.

Delårsrapport 2, per 31 augusti

Fokus i delårsrapport 2 är detsamma som i delårsrapport 1.

Rapportering:

- Nämndens ansvar för de övergripande målen – ingen väsentlig avvikelse rapporterad.
- Nämndens sex utvecklingsområden – ingen avvikelse rapporterad.
- Ekonomiskt utfall – avvikelse rapporterad.
Helårsprognos – + 14,4 mnkr.
- IK-planens riskåtgärder – ingen avvikelse rapporterad.
- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare – ingen avvikelse rapporterad.
- JAF – rapporterad.

Beslut i nämnden med anledning av rapportering av ekonomi och måluppfyllelse (beslutsdatum/beslut):

2020-02-12

- Information, ekonomirapport

2020-04-15

- Information, ekonomirapport

2020-05-13

- Delårsrapport, per 31/3 godkänns

2020-06-10

- Information, ekonomirapport

2020-09-02

- Information, ekonomirapport

2020-10-07

- Delårsrapport, per 31/8 godkänns

2020-11-11

- Information, ekonomirapport

2020-12-09

- Information, ekonomirapport

2.4.4 Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag

Verksamhetsberättelse 2020

Nämnden rapporterar att den sammanvägda måluppfyllelsen är god. Nämnden framför att två av tre övergripande- och strategiska mål är i nivå eller över planerad nivå enligt följande:

- Utbildning med hög kvalitet – måluppfyllelse: god
- Sund ekonomi – måluppfyllelse: mycket god, utfall: + 25,4 mnkr.
- Attraktiv arbetsgivare – måluppfyllelse: godtagbar

I verksamhetsplan 2020 anføres dock att nämnden också hade bedömt följande mål som relevant:

- Bra att leva och bo – måluppfyllelse: god

Detta innebär att tre av fyra övergripande- och strategiska mål redovisar en måluppfyllelse som ligger på eller över den planerade och ett redovisar en nivå som ligger under planerad nivå.

Arbetet med nämndens fem utvecklingsåtaganden rapporteras enligt följande:

- Det språk- och kunskapsutvecklande arbetet - klart
- Arbetet med digitaliseringen - klart
- Det systematiska kvalitetsarbetet – ej klart
- Arbetet med attraktiv arbetsgivare och arbetsgivarmärket – ej klart
- Implementering av reviderad läroplan - klart
- Omorganisation av förskoleområden - klart

Ingen notering rörande det utvecklingsåtagande som inte hade klarats under 2019, Förstärka lönebildningsprocessen och helt integrera med ekonomistyrningen.

JAF, rapporterad.

2.4.5 Analys, slutsatser, åtgärder

Analyser, slutsatser och åtgärder rapporteras i verksamhetsberättelsen.

2.4.6 Intern kontroll - Väsentliga riskområden och hantering av dessa

- Plan för intern kontroll.
Riskreducerande åtgärder - genomförda
Systematiska kontroller - genomförda
- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare.
Granskning av tillsynsansvar och olaga intrång i förskola och skola – ej klart (kvarstår sedan 2019).

2.4.7 Frågor till nämnden och svar på dessa

- Hur har nämnden, det vill säga de förtroendevalda som ingår i nämnden, medverkat i framtagandet av 2020 års internkontrollplan och de systematiska kontrollerna som framgår av den fastställda verksamhetsplanen?

Nämndens svar: Förvaltningen arbetar på flera sätt för att delaktiggöra nämnden i arbetet med intern kontroll och uppfattar att de förtroendevalda i förskolenämnden har god kännedom om sitt ansvar för den interna kontrollen.

Inför framtagande av verksamhetsplan tar förvaltningen fram ett antal internkontrollmoment och systematiska kontroller som presenteras för nämnden. Internkontrollen ingår som en del av verksamhetsplanen där planen för internkontrollen beslutas av nämnden. Internkontrollen följs sedan upp och delredovisas i delår 1 och 2 och sammanfattas i sin helhet i verksamhetsberättelse.

- Vilka underlag, uppgifter och information, har nämnden för att kunna bedöma om den interna kontroll som genomförs är tillräcklig?

Nämndens svar: Under ett kalenderår finns flertalet ärenden och informationspunkter som är återkommande. Dessa har samlats i ett årshjul för förskolenämnden. Informationsärendena är identifierade utifrån önskemål från förskolenämnd, regelverk och utifrån vad förvaltningen föreslår ska vara förekommande uppgifter för rapportering. Dessa informationsärenden inkluderar fördjupad information avseende aktuella internkontrollområden.

Årligen genomförs ett antal nämnddialoger där det bland annat redogörs för arbete inom det nationella uppdraget utifrån förskolans läroplan, samt även det kommunala uppdraget i form av information rörande exempelvis arbetsmiljö, lokalförsörjning, befolkningsutveckling samt förutsättningar och resultat rörande ekonomi.

Kommentarer

Det framgår att det förs en dialog mellan nämnden och förvaltningen i samband med framtagandet av verksamhetsplanen. Förvaltningen tar fram ett förslag som nämnden borde ha möjlighet att reagera på och eventuellt komplettera. Om och hur nämnden aktivt medverkar i processen aktivt framgår dock inte tydligt av svaret.

Beträffande nämndens underlag för att bedöma den interna kontrollen bedömningen framgår av svaret hur och när rapportering sker och att det finns en systematik i arbetet.

2.4.8 Bedömning

Nämnden egen bedömning är att den samlade måluppfyllelsen varit god och att fyra av sex utvecklingsåtaganden har klarats.

En iakttagelse som vi gör är att det genomgående för samtliga nämnder i flera fall saknas tydliga eller preciserade målnivåer. Det innebär att det för oss saknas utgångspunkt och möjlighet att närmare bedöma och verifiera den måluppfyllelse som i detta fall anges i nämndens verksamhetsberättelse. Nämnden har sammanvägt uppfyllelsen

av målen och då också beaktat trend över tid på ett sätt som vi, således inte närmare kan bedöma. Vi kan dock notera att nämndens utvecklingsåtaganden, i allt väsentligt, har klarats.

Nämndens analyser rörande sin verksamhet och sin måluppfyllelse bedömer vi som mycket god. Rapporteringen av den interna kontrollen svarar, i allt väsentligt, upp mot den beslutande IK-planen. Nämndens rapportering under året förefaller också ha varit tillfredsställande och kraven i övrigt på rapporteringen i delårsrapporter och verksamhetsberättelse bedömer vi som uppfyllda.

Sammantaget indikerar detta, i kombination med nämndens ekonomiska utfall att nämnden bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen varit tillräcklig.

2.5 Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

2.5.1 Utfall 2019

Ekonomiskt utfall: -1,7 mnkr

Verksamhetsmål: Den sammanvägda måluppfyllelsen kunde inte bedömas eftersom flera av målområden saknade mått. Tre målområden bedömdes dock. Utbildning med hög kvalitet och sund ekonomi bedömdes som ej godtagbar, Fler i jobb bedömdes som godtagbar och Attraktiv arbetsgivare som god. Till övriga målområden hade inga mått kopplats varför dessa inte kunde bedömas.

Utvecklingsåtaganden: Nämnden hade bedömt resultatet av 18 utvecklingsåtaganden. Av dessa hade nämnden klarat 13. De fem utvecklingsåtaganden som nämnden inte hade klarat var följande:

- Stärka elevens motivation och engagemang.
- Arbeta fram effektiva processer, rutiner och arbetssätt för gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen.
- Digitalisera och systematisera kvalitetsarbetet.
- Utveckla kollegiala nätverk i syfte att utveckla kvaliteten samt skapa kollegial samverkan.
- Förstärka lönebildningsprocessen och helt integrera med ekonomistyrningen.

Intern kontroll – För följande risker hade riskreducerande åtgärder inte genomförts i sin helhet under året:

- Risk för bristande hantering av personuppgifter.
- Risk för minskade intäkter av statsbidrag får negativ effekt på förvaltningens budget.

Noterade förbättringsområden:

- Ett anpassat informationsteknologiskt systemstöd och att förvaltningen etablerar senior kompetens på det ekonomiska området.
- En gemensam struktur för systematiskt kvalitetsarbete.
- Trygghet, trivsel och studiero.

2.5.2 Nämndens uppdrag och mål 2020

Beslut om verksamhetsplan i nämnden: 26 november 2019

Nämnden hade bedömt att följande övergripande mål var relevanta:

- Utbildning med hög kvalitet med två delmål utifrån prioriterade områden samt mått.
- Fler i jobb med ett delmål utifrån prioriterat område.

För de övriga övergripande- och strategiska målen säger nämnden att man svara upp mot de styrsignaler som lämnats av fullmäktige för dessa.

Följande sex utvecklingsåtaganden hade prioriterats:

- Goda kunskapsresultat för var och en som studerar i Huddinge kommuns pedagogiska verksamheter utifrån en ambition att erbjuda Sveriges högsta utbildningskvalitet.
- Huddingebor ska befinna sig i egen försörjning.

För de två utvecklingsåtaganden ovan har mål formulerats.

- Service och bemötande
- Tillgänglighet.
- Entreprenörskap.
- Samordning och samverkan inom nämndens ansvarsområden.

I övrigt innehåller verksamhetsplanen följande avsnitt enligt kraven:

- Plan för intern kontroll.
I planen ingår inte de områden där riskreducerande åtgärder inte, i sin helhet hade vidtagits föregående år.
- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare.
I planen ingår inte granskning av tillsynsansvar och olaga intrång i förskola och skola som inte hade hanterats föregående år.
- Plan för uppföljning och insyn avseende privata utförare.
- Konkurrensprövning.
- Verksamhetsstatistik och nyckeltal.

2.5.3 Rapportering av uppdrag och måluppfyllelse samt aktiva beslut

Delårsrapport 1, per 31 mars.

Ingen tydlig rapportering av de övergripande- och strategiska målen, med undantag av målet, Sund ekonomi och en översiktlig rapportering utvecklingsåtagandena. Ingen rapportering av området, Jämföra, Analysera, Förändra, JAF och internkontrollplanens riskreducerande åtgärder rapporteras fortlöpa enligt plan.

Väsentlig avvikelse:

Ekonomiskt utfall, helårsprognos – - 23,5 mnkr.

Delårsrapport 2, per 31 augusti

Ingen tydlig rapportering av de övergripande- och startegiska målen, dock redovisas mått för delmål. Nämndens utvecklingsåtaganden rapporteras fortlöpa enligt plan.

Ingen rapportering av området, Jämföra, Analysera, Förändra, JAF och internkontrollplanens riskreducerande åtgärder rapporteras fortlöpa enligt plan.

Väsentlig avvikelse:

- Ekonomiskt utfall, helårsprognos - -34 mnkr

Beslut i nämnden med anledning av rapportering av ekonomi och måluppfyllelse (beslutsdatum/beslut):

2020-02-19

- Information, ekonomirapport

2020-04-15

- Information, ekonomirapport

2020-05-13

- Delårsrapport, per 31/3 godkänns.
- Begäran om ersättning med 18,5 Mkr för att finansiera kostnader i samband med avveckling av boenden för nyanlända.
- Beslut om att underskott om 3,5 Mkr avseende Widerströmska gymnasiet täcks med nämndens eget kapital.
- Notering: Prognos på – 23,5 Mkr. Åtgärder för att balansera minskade intäkter kommer att behöva göras för nästa budgetår. Det finns en osäkerhet i prognosen utifrån rådande läge med Covid 19. Nämndens arbete med prioriterade utvecklingsområden och systematiska kontroller fortlöper enligt plan.

2020-06-15

- Information, ekonomirapport

2020-09-09

- Information, ekonomirapport

2020-10-06

- Delårsrapport, per 31/8 godkänns.

Övriga beslut och noteringar enligt följande:

- Nämnden begär att underskottet som orsakas av felbudgetering av medel från Migrationsverket, prognos -32 mnkr, inte belastar gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens resultat 2020. Förvaltningen prognostiserar ett underskott på – 34 mnkr. Åtgärder för att balansera minskade intäkter kommer att behöva göras för nästa budgetår. Det finns en osäkerhet i prognosen utifrån rådande läge med Covid 19.

2020-11-11

- Information, ekonomirapport

2020-12-16

- Information, ekonomirapport

2.5.4 Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag

Verksamhetsberättelse 2020

Nämnden hade bedömt att följande övergripande mål var relevanta:

- Utbildning med hög kvalitet.
- Fler i jobb.

I verksamhetsplan 2020 rapporteras att den sammanvägda måluppfyllelsen som ej godtagbar utifrån följande bedömningar av de övergripande- och strategiska målen enligt följande:

- Utbildning med hög kvalitet – måluppfyllelse: god
- Fler i jobb – måluppfyllelse: god
- Attraktiv arbetsgivare – måluppfyllelse: godtagbar
- Bra att leva och bo – måluppfyllelse: god
- God omsorg – måluppfyllelse: god
- Ekosystem i balans – måluppfyllelse: god
- Sund ekonomi – måluppfyllelse: ej godtagbar, utfall: -46,5 mnkr.

Redovisade orsaker till det ekonomiska utfallet:

- Lägre statsbidrag från Migrationsverket än budgeterat med mera - 30,4 mnkr.
- Sågbäcksgymnasiet, - 3,3 mnkr.
- Sjödalsgymnasiet, - 10,9 mnkr.
- Huddingegymnasiet, - 1,1 mnkr.
- Widerströmska gymnasiet -3,4 mnkr.
- Östra gymnasiet, + 1,5 mnkr.

Beslut med anledning av det ekonomiska utfallet:

- Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, 2020-10-06:

Nämnden begär att underskottet som orsakas av felbudgetering av medel från Migrationsverket, prognos -32 mnkr, inte belastar gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens resultat 2020. Förvaltningen prognostiserar ett underskott på - 34 mnkr.

- Kommunstyrelsen, 2020-10-26:

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beräknade underskott till följd av lägre schablonintäkter från Migrationsverket exkluderas vid fastställande av resultatöverföringen i årsbokslut 2020.

- Kommunfullmäktige, 2020-11-02:

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beräknade underskott till följd av lägre schablonintäkter från Migrationsverket exkluderas vid fastställande av resultatöverföringen i årsbokslut 2020.

Sex utvecklingsåtaganden hade prioriterats i verksamhetsplan 2020 och rapporteras enligt följande (de två första är formulerade som mål):

- Goda kunskapsresultat för var och en som studerar i Huddinge kommuns pedagogiska verksamheter utifrån en ambition att erbjuda Sveriges högsta utbildningskvalitet – delvis uppfyllt
- Huddingebor ska befinna sig i egen försörjning – delvis uppfyllt
- Service och bemötande – rapporterat men inte bedömt
- Tillgänglighet – rapporterat men inte bedömt
- Entreprenörskap – rapporterat men inte bedömt
- Samordning och samverkan inom nämndens ansvarsområden – rapporterat men inte bedömt

För de fem utvecklingsåtaganden som hade inte klarats under 2019 finns ingen tydlig rapportering. Dessa är följande:

- Stärka elevens motivation och engagemang.
- Arbeta fram effektiva processer, rutiner och arbetssätt för gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen.
- Digitalisera och systematisera kvalitetsarbetet.
- Utveckla kollegiala nätverk i syfte att utveckla kvaliteten samt skapa kollegial samverkan.
- Förstärka lönebildningsprocessen och helt integrera med ekonomistyrningen.

JAF är inte rapporterad.

2.5.5 Analys, slutsatser, åtgärder

Analys, slutsatser och åtgärder rapporteras i verksamhetsberättelsen.

2.5.6 Intern kontroll - Väsentliga riskområden och hantering av dessa

Internkontrollplan ingår i verksamhetsplan samt rapporteras i samband med delårsrapporter och verksamhetsplan. Dock anges endast att arbetet fortlöper enligt plan. Resultatet av kontrollerna och vilka eventuella åtgärder som vidtagits framgår inte.

Riskområdena anges ha sin tyngdpunkt i ekonomiska rutiner, lagar, och policys samt att redovisningen är rättvisande och tillförlitlig.

2.5.7 Frågor till nämnden och svar på dessa

- Hur har nämnden, det vill säga de förtroendevalda som ingår i nämnden, medverkat i framtagandet av 2020 års internkontrollplan och i framtagandet av de systematiska kontrollerna som framgår av den fastställda verksamhetsplanen?

Nämndens svar: Genom information vid nämndmöten samt löpande dialog i samband med arbetet med planerings- och uppföljningsdokumenten.

- Vilka underlag, uppgifter och information, har nämnden för att kunna bedöma om den interna kontroll som genomförs är tillräcklig?

Nämndens svar: Löpande information vid nämndmöten.

- Vad är utfallet av nämndens interkontrollplan (riskreducerande åtgärder) som angavs i verksamhetsplan för 2020?

Nämndens svar: Nedanstående kontrollområden har kontrollerats under 2020, antingen genom förvaltningens egna kontrollfunktioner, eller genom kommun-gemensamma kontrollfunktioner. Vid kontrollerna har utfallet bedömts som tillfredsställande.

1. Upphandling
 - Kontroll av att inköp sker från kommunens befintliga leverantörsavtal.
 - Kontroll av att direktupphandling över beloppet 50 000 kronor dokumenteras enligt kommunens riktlinjer.
 - Kontroll av att avtal finns för inköp från leverantör överstigande fastställd direktupphandlingsgräns för 2020
2. Attestregler
 - Kontroll av att anställda med attest rättigheter i kommunen inte har engagemang i företag som kommunen anlitar.
 - Kontroll av attesttidpunkt för leverantörsfakturor i kommunens elektroniska fakturahanteringssystem.
3. Personaladministrativa rutiner
 - Kontroll av att gällande riktlinjer för uppvaktning och gåvor efterlevs.
 - Kontroll av att anställningsavtal upprättas enligt kommunens riktlinjer.

- För de fem utvecklingsåtaganden som inte hade genomförts under 2019 finns ingen rapportering i 2020 års verksamhetsberättelse. Varför? Vilken bedömning görs av dessa?

Nämndens svar: 2020 års verksamhetsberättelse beskriver endast året 2020. Nämnden bedömer i 2020 års verksamhetsberättelse de för nämndens ansvarsområde relevanta nämndmålen, med hjälp av de indikatorer som angivits i verksamhetsplanen. 2020 års verksamhetsplan följer en annan struktur än tidigare. De utvecklingsåtaganden som åsyftas är inte framskrivna i 2020 års verksamhetsplan, och nämns därför inte i verksamhetsberättelsen. Nämndens bedömning är att dessa utvecklingsåtaganden även fortsatt finns med som delar av linjearbetet.

- Vad är nämndens kommentar till prognossäkerheten? (Prognos vid delårsrapport 2 – 34 mnkr, utfall 2020 – 46,5 mnkr.)

Nämndens svar: Nämnden har tidigt under året 2020 identifierat behov av att förstärka kompetensen för den ekonomiska styrningen och kontrollen. Rekrytering av ekonomichef till den nystartade förvaltningen inleddes i början av 2020. Ny ekonomichef var på plats i augusti. Prognosavvikelsen har främst skett till följd av underskott i gymnasieskola, vilket eskalerat under hösten 2019, då de minskade elevintäkterna blev tydliga, alltså efter delår 2.

- Vilka är skälen till Sjödalsgymnasiets underskott?

Nämndens svar: Orsaken till underskottet är en organisation som varit för stor i förhållande till elevantalet. Efter sommarlovet accelererade underskottet, eftersom ett stort antal elever bytt skola. Orsaken till detta har identifierats till yttre omständigheter.

- Vilka åtgärder har nämnden under år 2020 vidtagit för att motverka/minska underskottet vid Sjödalsgymnasiet?

Nämndens svar: Under året har skolans ledning minskat personalstyrkan med ca 20 heltidstjänster. Detta har inte varit tillräckligt för att möta minskningen i elevantalet. Med stöd av förvaltningen har Sjödalsgymnasiet under slutet av 2020 påbörjat genomförande av en åtgärdsplan med huvudsaklig inriktning att minska personalkostnaderna, motsvarande ytterligare ca 20 heltidstjänster. Ekonomisk balans förväntas nås från höstterminen 2021.

- Nämnden har ingen rapportering av området Jämföra, Analysera och Förändra i verksamhetsberättelse 2020. Vilka är skälen till detta?

Nämndens svar: Nämnden har rapporterat följande: "Inför arbetet med gymna-

sie- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsplan 2021 har nämndens resultat jämförts och analyserats i förhållande till jämförelsekommunerna och riket i stort. Utifrån jämförelsetalen ligger nämndens största utmaningar inom kvalitetsaspekterna för yrkesprogrammen inom den kommunala gymnasieskolan. Planerade åtgärder för att förbättra resultaten redovisas i gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningens arbetsplan för 2021.” Utöver detta ligger arbetet med jämförelser och analyser främst i framtagnandet av verksamhetsplan 2021.

Kommentarer

När det gäller de förtroendevaldas medverkan vid framtagande av internkontrollplanen framgår av svaret att det sker en dialog men om, och i vilken utsträckning de aktivt deltar i processen genom att, exempelvis bidra med riskområden är inte tydligt. Svaret på vilka kontroller som gjordes 2020 och bedömningen av dessa är tillfredsställande. Informationen borde dock ha framgått i verksamhetsberättelsen.

När det gäller de utvecklingsåtaganden från 2019 och som då inte hade genomförts och inte heller fanns beaktade i 2020 års verksamhetsplan framgår att dessa har hanterats som sådana 2020 utan omhändertagits av linjen. Detta borde dock ha framgått av 2020 års verksamhetsplan.

Svaren avseende Sjödalsgymnasiet bedöms som tillfredsställande medan svaret avseende varför inte JAF, Jämföra, Analysera och Förändra rapporterats i verksamhetsberättelsen 2020 endast understryker att nämnden inte, helt följt riktlinjerna för var vad som ska rapporteras i denna.

2.5.8 Bedömning

Nämndens egen bedömning av den samlade måluppfyllelsen är att den inte var godtagbar. Beträffande den negativa budgetavvikelsen om totalt, 46,5 mnkr har 34, mnkr anmälts och godkänts av fullmäktige. Differensen i övrigt härrör från främst Sjödalsgymnasiet. I delårsrapport 2 prognostiserades en negativ budgetavvikelse på 34 mnkr. Detta indikerar svagheter beträffande prognossäkerheten.

Av de sex utvecklingsåtaganden som beslutats för 2020 hade ett rapporterats som delvis klarat medan övriga fem hade rapporterats men inte bedömts om de hade klarats eller ej. Från 2019 kvarstod fem utvecklingsåtaganden som inte hade klarats detta år. Inget av dessa finns rapporterade och bedömda 2020.

En iakttagelse som vi gör är att det genomgående för samtliga nämnder i flera fall saknas tydliga eller preciserade målnivåer. Det innebär att det för oss saknas utgångspunkt och möjlighet att närmare bedöma och verifiera den måluppfyllelse som i detta fall anges i nämndens verksamhetsberättelse. Nämnden har dock sammanvägt uppfyllelsen av målen och då också beaktat trend över tid. Vi kan dock inte göra någon egen bedömning av måluppfyllelsen. Vi kan ändå notera att utvecklingsåtagandena, i flera fall inte har bedömts och att kvarstående åtaganden från 2019 inte finns rapporterade. Nämndens svar på fråga rörande förhållandet framgår ovan och är enligt vår bedömning inte helt tillfredsställande.

Nämndens analyser rörande sin verksamhet och sin måluppfyllelse bedömer vi som tillfredsställande. Rapporteringen av den interna kontrollen förefaller inte svara upp mot den beslutande IK-planen. Den är översiktlig och saknar analys och bedömningar. Nämndens rapportering under året har varit översiktlig och kraven i övrigt på rapporteringen i delårsrapporter och verksamhetsberättelse bedömer vi som inte helt uppfyllda. Exempelvis har inte någon rapportering av JAF (Jämföra, Analysera, Förändra) skett. Detta bekräftas enligt vår uppfattning av de svar nämnden lämnat på våra frågor. Det finns, enligt vår uppfattning, ett behov av att nämnden ser över innehållet i sina styrdokument och säkerställer kraven som ställs på rapportering samt att de är tydliga i sin koppling till varandra och mellan åren.

Sammantaget indikerar detta, tillsammans med nämndens egen bedömning, att nämnden inte bedrivit sin verksamhet på ett helt ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att det finns en osäkerhet om den interna kontrollen varit tillräcklig. Svaret vi erhållit från nämnden rörande uppföljning och nämndens bedömning av den interna kontrollen indikerar dock att kontrollen kan bedömas som tillräcklig.

2.6 Bygglov- och tillsynsnämnden

2.6.1 Utfall 2019

Nämndens verksamhetsberättelse för år 2019 fastställdes 2020-02-19. Där anges att den sammanvägda måluppfyllelsen är god. Årets ekonomiska utfall uppgick till +2,7 mnkr, främst beroende på högre intäkter än budgeterat inom bygglovs- respektive miljötillsynsavdelningen.

Avvikelser:

- För ett av nämndens sex målområden – attraktiv arbetsgivare – bedöms måluppfyllelsen som godtagbar med hänvisning till de förhållanden som gällt under året. För de övriga målområdena bedöms måluppfyllelsen som mycket god eller god.

Behov av förbättringsåtgärder anges inom följande områden:

- Digitalisering
- JAF-arbetet

Intern kontroll

Nämndens IK-plan omfattade tio risker. Kopplat till dessa fanns tolv kontrollmoment/riskreducerande åtgärder fastställda. Åtta av dessa har genomförts under året. För fyra åtgärder rapporteras avvikelse varför dessa behöver fortsätta och ingå i intern kontrollplanen för år 2020. Det gäller:

- Kännedom om gällande styrdokument
- Utföra sitt basuppdrag och ge service till kommuninvånarna vid driftstörningar och strömavbrott
- Avsaknad av en aktuell kontinuitetsplan
- Risk för brister i ekonomisk rapportering och systematiska kontroller inom ekonomifunktionen

Inom ramen för den genomförda internkontrollen har avvikelser även noterats när det gäller hanteringen av kund- och leverantörsfakturor samt hantering av bygglovsärenden.

2.6.2 Nämndens uppdrag och mål 2020

Nämnden fastställd 2019-11-11 sin verksamhetsplan för år 2020.

Nämnden har i sin verksamhetsplan bedömt att tre av de övergripande målen var relevanta:

- Bra att leva och bo
- Fler i jobb, samt

- Ekosystem i balans

Till ovanstående mål finns delmål, utvecklingsåtaganden samt mått.

Verksamhetsplanen för 2020 innehåller totalt sju utvecklingsåtaganden:

- Organisering av bostadsanpassning
- Jämföra, analysera och förändra på bygglovsavdelningen
- Jämföra, analysera och förändra på miljötillsynsavdelningen
- Jämföra, analysera och förbättra på lantmäteriaavdelningen
- Digitalisering samt utveckling och effektivisering av verksamhetsprocesser på bygglovavdelningen
- Digitalisering och automatisering samt utveckling och effektivisering av verksamhetsprocesser på miljötillsynsavdelningen
- Digitalisering samt utveckling och effektivisering av verksamhetsprocesser på lantmäteriaavdelningen

Sex av de ovanstående utvecklingsåtagandena har en nära koppling de tre övergripande av fullmäktige fastställda målen. Utvecklingsåtagandet, utredning av organisering av bostadsanpassning, är gemensamt med socialnämnden.

Intern kontrollplanen har tre prioriterade risker. En av dessa omhändertas inom basuppdraget som gäller förvaltningens svårigheter när det gäller personal och kompetensförsörjning. Intern kontrollplanen innehåller åtta systematiska kontroller inom ekonomihantering, HR och myndighetsutövning. Planen beaktar även de kontrollmoment som ej fullt ut har hanterats under år 2019.

2.6.3 Rapportering av uppdragen och måluppfyllelsen samt aktiva beslut

Delårsrapport 1, per 31 mars.

Sammanfattningsvis anges att genomförande av utvecklingsåtaganden och riskreducerande åtgärder följer fastställd plan eller med mindre avvikelse. Av de 7 utvecklingsåtagandena löper 5 åtaganden enligt plan. Åtagandet gällande digitalisering och utveckling samt jämföra, analysera och förbättra inom lantmäteriaavdelningen bedöms troligtvis bli klart i år.

Arbetet med riskreducerande åtgärder utifrån nämndens prioriterade risker i internkontrollplanen, samt arbetet med systematiska kontroller löper i stort sett enligt plan. Av 9 riskreducerande åtgärder redovisas avvikelse gällande hög arbetsbelastning. För områden med rapporterade avvikelser har tidsplanen reviderats och kommer därför helt eller delvis överföras till 2021.

För perioden uppvisar nämnden en positiv ekonomisk avvikelse, +3,1 mnkr. Helårsprognosen pekar på en ekonomi i balans.

Delårsrapport 2, per 31 augusti.

Genomförandet av utvecklingsåtaganden följer fastställd plan. Åtagande om organisering av bostadsanpassning är genomfört. Inga avvikelser rapporteras i övrigt.

Även arbetet med intern kontrollplanens riskreducerande åtgärder, samt arbetet med de systematiska kontrollerna löper enligt plan. Inga avvikelser rapporteras när det gäller de systematiska kontrollerna.

För perioden uppvisar nämnden ett utfall om +7,3 mnkr. Helårsprognos pekar nu på ett överskott om 7 mnkr.

Verksamheten har sedan mars månad i vissa delar anpassats till risker med smittspridning på grund av Covid-19 genom att flertalet medarbetare arbetar på distans. Produktiviteten uppges inte ha påverkats nämnvärt.

Arbetet med JAF (Jämföra, Analysera och Förbättra) pågår. Inga avvikelser rapporteras.

När det gäller intern kontroll anges att det genomförts och pågår arbete, både inom basuppdraget och de tillhörande processer där riskhantering ingår, för att minska risknivån. Riskreducerande åtgärder har tagits fram till samtliga fyra av nämnden prioriterade risker.

Resultat för fyra av åtta systematiska kontroller redovisas i delårsrapporten. För dessa rapporteras inga avvikelser. I övrigt anges att återstår några mindre brister att åtgärda pågår när det gäller korrekt leverantörsfakturerings, kontroll av körjournal och tankningar, samt efterlevnad av handläggningstid för bygglovsärenden.

Övrig rapportering till nämnden under året.

Förvaltningen har utöver ovanstående till nämnden vid fem tillfällen, två under första halvåret respektive 3 under det andra, lämnats månadsrapporter. Månadsrapporterna har en enhetlig utformning och omfattar nämndens samtliga ansvarsområden. För varje ansvarsområde beskrivs ekonomiskt utfall och helårsprognos. Månadsrapporterna innehåller också vissa nyckeltal. För samtliga månadsrapporter har nämnden beslutat godkänna dess. De har därefter lagts till handlingarna.

Vid nämndens sammanträde i februari lämnades en redovisning över genomförda åtgärder kopplat till den åtgärdsplan för uppnående av ekonomi i balans som nämnden tidigare fastställt. Nämnden beslutar godkänna rapporter och att delge kommunstyrelsen beslutet.

Vid sammanträdet i september redovisar förvaltningen Arbetsmiljörapport 2020. Nämnden noterar informationen och lägger den till handlingarna.

I november lämnades en rapport avseende kontroll av bisyssla. Informationen läggs av nämnden till handlingarna.

Vid två tillfällen, ett under våren respektive hösten, har det lämnats en redovisning över aktuella situation för de uppdrag som fullmäktige gett nämnden utanför den fastställda verksamhetsplanen.

Vid nämndens sammanträde i september lämnades en nyckeltalsrapport och jämförelse av länets kommuner gällande miljökontorens miljöbalkstillsyn och livsmedelskontroll.

Nämnden fastställer i december verksamhetsplan för år 2021.

2.6.4 Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag

Verksamhetsberättelse 2020

Nämndens samlade måluppfyllelse bedöms som god och i nivå med vad som planerats. Av nämndens sex målområden har resultatet inom målområdet *Sund ekonomi* bedömts som mycket god. God måluppfyllelse redovisas för målområdena *Bra att leva och bo*, *Fler i jobb*, *Ekosystem i balans*, *Systematisk kvalitetsutveckling* och *Attraktiv arbetsgivare*.

Det ekonomiska utfallet för år 2020 är i förhållande till fastställd budget en positiv avvikelse på 6,7 mnkr. Detta beror bland annat på lägre personalkostnader samt uteblivna kostnader för varor och tjänster. Samtidigt anges att intäkterna under året varit lägre samt att kostnaderna avseende avskrivningar, bostadsanpassningsbidrag, konsulter och inhyrd personal överskridit budget.

Den interna kontrollen bedöms som betryggande. Avvikelse noteras när det gäller den riskreducerande åtgärden gällande kontinuitetsplanering vilken inte slutförts under året

JAF-arbetet redovisas sammanfattat och på en övergripande nivå. Det framgår bland annat att ett omfattande jämförelse- och analysarbete under året har genomförts inom prioriterade områden på förvaltningen, vilket har lett till förbättringar inom några områden.

Samtliga sju utvecklingsåtaganden redovisas som genomförda.

När det gäller de åtta systematiska kontrollerna anges samtliga som genomförda.

Den fastställda intern kontrollplanen för år 2020 innehåller fyra. Ett av dessa gällande risken bristande rutiner och kontroll för driftsäkerhet inom IT-området har ej blivit genomfört.

Som förbättringsområde anges behov av fortsatt utveckling och förbättring inom områdena digitalisering och genom ett systematiserat erfarenhetsutbyte med jämförbara kommuner.

Utöver denna verksamhetsberättelse finns också en bilaga, en separat redovisning av de uppdrag som fullmäktige har gett nämnden och som ligger utför verksamhetsplanen. Denna redovisning omfattar två uppdrag som fullmäktige fastställde i november år 2019. Båda redovisas som genomförda.

2.6.5 Frågor till nämnden

Nämndens svar på de frågor vi ställt anger att det finns en etablerad struktur och systematik när det gäller arbetet med intern kontroll. Denna systematik avspeglas också i

den övriga ekonomi- och verksamhetsuppföljningen under verksamhetsåret. Det påpekas att de på kommunövergripande nivå pågår ett utvecklingsarbete vad gäller den interna kontrollens planering, genomförande och uppföljning. Vad detta arbete kommer att resultera i går inte idag att bedöma vad gäller ändamålsenlighet eller i termer av tillräcklighet. Det är därför angeläget att revisionen närmare följer hur detta utvecklingsarbete genomförs samt den senare implementeringen.

2.6.6 Bedömning

Den samlade måluppfyllelsen bedöms av nämnden som god, med undantag för två av de mera kommuninternt riktade målsättningarna. För de övriga målområdena anges måluppfyllelsen som god, med undantag av *Sund ekonomi* där måluppfyllelsegraden anges som mycket god.

En iakttagelse som vi gör är även när det gäller Bygglov- och tillsynsnämnden är att det i flera fall saknas tydliga eller preciserade målnivåer. Det innebär att det för oss saknas utgångspunkt och möjlighet att närmare bedöma och verifiera den måluppfyllelse som i nämndens verksamhetsberättelse för år 2020.

Nämnden gör dessutom för egen del i sin verksamhetsberättelse en sammanvägning av måluppfyllelsen vilket också innefattar olika mått och trender över tid som vi inte heller närmare kan bedöma. När det gäller fastställda mått noterar vi att det över tid finns variationer när det gäller utvecklingstrenderna, några som går i positiv eller negativ riktning eller att utvecklingstrenden mot tidigare år är oförändrad. Samtidigt anges att möjlighet till jämförelse med år 2019 i vissa fall inte går att göra på grund av genomförda organisatoriska förändringar.

Nämndens analyser rörande sin verksamhet och sin måluppfyllelse bedömer vi samtidigt som tillfredsställande. Rapporteringen av den intern kontroll som genomförts under året svarar upp mot den beslutande IK-planen.

Den löpande rapporteringen till nämndens under året har skett på ett strukturerat sätt. Innehållet i den rapportering som lämnats i samband med delårsrapporter och verksamhetsberättelsen bedömer vi uppfyller de kommuninternt fastställda anvisningarna.

Nämnden har under år 2020 fortlöpande vid flera tillfällen, utöver de två delårsrapporterna, fått månadsrapporter som beskriver den ekonomiska utvecklingen tillsammans med en redovisning av olika nyckeltal. I början av år 2020 lämnade förvaltningen en redovisning av genomförda åtgärder för uppnående av en ekonomi i balans.

Sammantaget, mot bakgrund av ovanstående, är det vår bedömning att nämnden i allt väsentligt har bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt.

Vi bedömer att den interna kontrollen under året har varit tillräcklig.

2.7 Klimat- och stadsmiljönämnden

2.7.1 Utfall 2019

Nämnden behandlade och fastställde vid sitt sammanträde i februari 2020 verksamhetsberättelsen för år 2019.

Sammantaget framgår där att nämnden bedömer måluppfyllelsen som godtagbar med hänvisning till givna förutsättningar samt utifrån det arbete som påbörjats under året. Av nämndens sex målområden har god måluppfyllelse bedömts för målområdet *Fler i jobb*. Inom övriga målområden, *Bra att leva och bo*, *Systematisk kvalitetsutveckling* och *Attraktiv arbetsgivare*, *Ekosystem i balans* bedöms måluppfyllelsen som godtagbar utifrån de förutsättningar som rått under året. Inom målområdet *Sund ekonomi* bedöms inte resultatet som godtagbart.

Det ekonomiska resultatet visar en negativ avvikelse motsvarande 16,1 miljoner kronor jämfört med budget. Underskottet beror till största del på vinterväghållningen som uppvisar ett utfall på 52,3 mnkr i förhållande till fastställd budget, 35 mnkr. Nämndens balanserade resultat enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper är ett underskott om 4,1 miljoner kronor.

Avvikelser noteras när det gäller följande utvecklingsåtaganden:

- *Genomföra en konsekvens- och åtgärdsanalys av kommunens verksamheter med hänsyn till den förväntade befolkningsökningen.* Ej klart genomfört under året. Kvalitetsnivåer har ej blivit identifierade.
- *Samordna driften av utemiljöer mellan kommunen, Huga Bostäder AB och Huddinge samhällsfastigheter AB.* Ej klart genomfört. En dialog påbörjades under hösten 2019 med Huddinge samhällsfastigheter AB. En dialog påbörjades i december 2019 beträffande samordning av driftlokaler.
- *Webbaserade miljöutbildning för kommunens anställda.* Ej genomfört under året.
- *Tydliggöra förvaltningens basuppdrag.* Påbörjades under år 2018. Ej genomfört. Utvecklingsåtagandet föreslås överföras till år 2020 för slutligt genomförande.
- *Digitalisering av stadsmiljöavdelningen.* Ej klart genomfört. Flera digitaliseringsprojekt är påbörjade men har pausats på grund av brist på ekonomiska medel. Som kommentar till detta anges att nämnden i verksamhetsplanen för 2020 har beslutat om vad som ska göras inom området digitalisering under 2020 i ett nytt utvecklingsåtagande (ersätta system för felanmälan). 2019 års utvecklingsåtagande föreslås därför avslutas trots att alla åtgärder inte är genomförda. Ytterligare ambitioner kring digitalisering ryms inte under 2020.
- *Förbättrad målstyrning.* Ej klart genomfört.

- *Arbeta för en hälsosam arbetsplats.* Ej klart genomfört. Utvecklingsåtagandet är inte genomfört i sin helhet men föreslås avslutas och att ett fortsatt arbete med en hälsosam arbetsplats fortskrider under 2020 som en del av basuppdraget.
- *Se över möjligheterna att öka intäkterna genom översyn av taxor och avgifter samt översyn av arrendeintäkter.* Ej klart genomfört. I verksamhetsplanen för 2020 har det beslutats att arbetet med att se över taxor och avgifter kommer fortsätta som en del av basuppdraget. Där finns också planerna för 2020 beskrivna. 2019 års utvecklingsåtagande föreslås därför avslutas trots att alla åtgärder inte är genomförda.

När det gäller genomförd intern kontroll noteras avvikelser, ej fullt ut genomförda kontroller, när det gäller åtta åtgärder.

När det gäller den systematiska kontrollen noteras inga avvikelser.

Sammantaget bedöms den interna kontrollen som betryggande. Risken för underskott har redovisats löpande i nämnden tillsammans med förslag till åtgärder.

Framåtriktade förbättringsområden:

- att uppnå en budget i balans och att fokusera på kärnuppdraget.

2.7.2 Nämndens uppdrag och mål 2020

Nämnden fastställde 2019-11-12 sin verksamhetsplan för år 2020.

Nämnden hade bedömt att följande övergripande mål var relevanta:

- *Bra att leva och bo* med delmål utifrån prioriterade områden samt mått.
- *Fler i jobb* med delmål och mått
- *Ekosystem i balans* med delmål, mått samt utvecklingsåtaganden kopplade till särskilda prioriteringar
- *Systematisk kvalitetsutveckling*, med delmål och mått samt utvecklingsåtaganden kopplade till särskilda prioriteringar.
- *Attraktiv arbetsgivare* med delmål. Särskilda prioriteringar anges ska hanteras inom basuppdraget
- *Sund ekonomi* med delmål samt mått.

Nämndens basuppdrag beskrivs under respektive delmål till vilka det är kopplat mått och etappmål för uppföljning och bedömning av måluppfyllelsegrad. Nämndens nio utvecklingsåtaganden finns angivna under respektive delmål. Fyra av dessa är överförda från år 2019.

Internkontrollplanen består av sammanlagt fem prioriterade risker. En av dessa, personal- och kompetensförsörjning, omhändertas inom basuppdraget. När det gäller den

systematiska kontrollen finns sex kontrollpunkter inom ekonomihantering, HR och myndighetsutövning.

Till verksamhetsplanen finns en upphandlingsplan som beskriver nämndens upphandlingsbehov de kommande åren.

2.7.3 Rapportering av uppdragen och måluppfyllelsen samt aktiva beslut

Delårsrapport 1, per 31 mars.

Nämnden uppvisar för perioden ett positivt resultat om 20,1 miljoner kronor. Helårsprognos för pekar på en budget i balans. Samtidigt pekar nämnden framåtriktat på ett behov av ramökning om 25 mnkr.

Delårsrapporten innehåller en redovisning av genomförda och pågående aktiviteter, mått och utvecklingsåtaganden till nämndmålen som är kopplade till tre av de övergripande och utåtriktade mål som fullmäktige har fastställt.

Arbetet med utvecklingsåtaganden och riskreducerande åtgärder per den 31 mars pågår.

- Av nämndens 10 utvecklingsåtaganden (inklusive överförda åtaganden från 2019) löper 5 åtaganden enligt plan och bedöms bli klara under året.
- För de övriga 5 utvecklingsåtagandena bedöms dessa troligtvis blir klara.

Nämnden har identifierat fem prioriterade risker i den fastställda planen för intern kontroll.

- Tre av de riskreducerande åtgärderna löper på enligt plan och beräknas bli klara i år och 2 bedöms troligtvis blir klara i år.

När det gäller de tre riskreducerande åtgärderna som är kopplade till nämndens basuppdrag och de inåtriktade förvaltningsinterna målsättningarna anges avvikelser för åtgärden *ta fram rutiner, processer och internutbildning för att förbättra den ekonomiska rapporteringen*.

Flera av ovanstående avvikelser har samband med pågående förbättringsarbete på stadsmiljöavdelningen vilket kommer pågå fram till 1 november 2020.

Inga avvikelser rapporteras beträffande de systematiska kontrollerna.

Delårsrapport 2, per 31 augusti

För perioden januari-augusti redovisar nämnden ett överskott, +1 mnkr. Helårsprognosen pekar på en negativ budgetavvikelse om -5 mnkr.

Delårsrapporten innehåller en redovisning av genomförda och pågående aktiviteter, mått och utvecklingsåtaganden till nämndmålen som är kopplade till tre av de övergripande och utåtriktade mål som fullmäktige har fastställt.

Arbetet med utvecklingsåtaganden och riskreducerande åtgärder redovisas.

- Av nämndens 9 utvecklingsåtaganden är ett genomfört och sju löper enligt plan och bedöms bli klara under året.
- Avvikelse rapporteras för utvecklingsåtagandet gällande *digitalisering av stadsmiljöförvaltningen*.

Nämnden har identifierat fem prioriterade risker i den fastställda planen för intern kontroll. Arbetet med riskreducerande åtgärder pågår.

- Tre av de riskreducerande åtgärderna är genomförda.
- För de övriga två är bedömningen att dessa troligtvis blir klara i år.

För fastställda utvecklingsåtaganden respektive riskreducerande åtgärder redovisas avvikelser. Tidplanerna har därför reviderats och kommer att överföras till 2021, i det fall de inte hinner slutföras under året. Avvikelserna har samband med pågående förbättringsarbete på stadsmiljöavdelningen.

När det gäller de tre riskreducerande åtgärderna som är kopplade till nämndens basuppdrag, de förvaltningsinterna målsättningarna, rapporteras avvikelse för åtgärden *rutiner och processer kring avtalshantering och avtalsuppföljning behöver förstärkas*. Avvikelse rapporteras också när det gäller utvecklandet av jämförelser med andra kommuner.

Förvaltningens arbete med att jämföra, analysera och förändra pågår och under året har JAF varit en stor del av stadsmiljöavdelningens arbete med konkurrensutsättning och upphandling av avdelningens verksamhetsområden: vinterväghållning, parkskötsel, parkeringsövervakning och fordonsflytt.

Utfallet av de systematiska kontrollerna redovisas. Fem kontrollområden är fastställda. Inga avvikelser rapporteras.

Övrig rapportering till nämnden under året.

Förvaltningen har utöver ovanstående två delårsrapporter till nämnden vid åtta tillfällen under året lämnat månadsrapporter. Månadsrapporterna beskriver ekonomiskt utfall och en redovisning av vissa nyckeltal inom nämndens samtliga ansvarsområden. Efter godkännande av nämnden har månadsrapporterna lagts till handlingarna.

Vid sammanträdet i februari redovisas uppnådda resultat och effekter för den åtgärdsplan för uppnående av en ekonomi i balans som nämnden fastställde i slutet av år 2018. Framgår av rapporteringen att 17 av 23 beslutade åtgärder är genomförda. Nämnden beslutar att godkänna rapporten samt att delge kommunstyrelsen denna.

I september delges nämnden resultat av genomförd arbetsmiljörapport.

Nämnden fastställde sin verksamhetsplan för år 2021 vid sammanträdet i december.

2.7.4 Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag

Verksamhetsberättelse år 2020

Den sammanvägda måluppfyllelsen för klimat- och stadsmiljönämnden bedöms som god. Detta utifrån givna förutsättningar samt det förändrings- och förbättringsarbete som framför allt har genomförts avseende förvaltningens operativa organisation, men också när det gäller rutiner och processer inom stadsmiljöavdelningen.

Av nämndens sex målområden bedöms måluppfyllelse som god. Det gäller målområdena *Bra att leva och bo*, *Fler i jobb*, *Ekosystem i balans* samt det kommuninternt riktade målet gällande *Systematisk kvalitetsutveckling*. Målområdena *Attraktiv arbetsgivare* och *Sund ekonomi* bedöms som godtagbara utifrån de förutsättningar som gällt under året.

När det gäller det ekonomiska utfallet uppvisar nämnden en negativ avvikelse i förhållande till budget uppgående till -21,2 mnkr. Av verksamhetsberättelsen framgår också att nämndens nettokostnader kopplade till Covid-19 uppgår till 3,1 mnkr. Sammantaget innebär detta att nämnden uppvisar balanserat resultat om -8,1 mnkr. Det balanserade resultatet kommer av att kommunfullmäktige i november gav nämnden i uppdrag att genomföra prioriterade underhållsåtgärder till en kostnad om 10 mnkr.

I tjänsteskrivelsen till verksamhetsberättelsen föreslås nämnden att föreslå kommunstyrelsen att avskryva tidigare underskott från tidigare år samt att underskottet avseende år 2020 inte överförs till år 2021 som ett balanserat underskott.

Av nämndens nio fastställda utvecklingsåtaganden, inklusive de som överförts från 2019, rapporteras att fem av dessa genomförda. De fyra utvecklingsåtaganden som närmare avser området digitalisering har inte fullt ut genomförts varför de kommer att överföras till nämndens verksamhetsplan för år 2021.

Fyra av de fem fastställda riskreducerande åtgärderna som framgår av den fastställda intern kontrollplanen har genomförts. Åtgärden avseende kontinuitetsplanering, det för förvaltningen mest kritiska verksamhetssystemet, kvarstår och kommer att överföras till år 2021. I förhållande till den externa genomlysningen av stadsmiljöförvaltningens ekonomi har det pågått ett arbete med att beakta rapportens slutsatser. Ett arbete har genomförts för bättre uppföljning av vinterväghållningen. Verksamhetsberättelsen pekar samtidigt på att flera av den externa genomlysningens slutsatser ligger utanför förvaltningens kontroll varför det fortsatta arbetet behöver genomföras i samverkan med andra berörda och inblandade parter inom kommunen.

När det gäller resultat av nämndens sex systematiska kontroller rapporteras dessa som genomförda.

När det gäller det arbete som genomförts gäller Jämföra, Analysera och Förbättra redovisas detta övergripande, att det varit en stor del av förvaltningens arbete när det gäller konkurrensutsättning och upphandling av vissa verksamhetsområden.

Som framåtriktade förbättringsområden lyfts:

- Åtgärder för uppnående av en ekonomi i balans
- Vattenvårdsarbetet

Särskilda förbättringsåtgärder behöver under år 2021 genomföras när det gäller:

- Tjänsteleveranser i egen regi
- Kontroll, uppföljning och styrning av externt upphandlade avtal

I delårsrapporten per den 31 augusti pekade helårsprognosen på ett underskott om 5,0 mnkr, vilket under hösten ökade till ett underskott om 9,4 mnkr inklusive kostnader för Covid-19. och resultatet blev inklusive kostnader för Covid-19 -11,1 mnkr och med justering för kostnader för Covid-19 -8,1 mnkr.

Utöver verksamhetsberättelsen finns som bilaga en redovisning som beskriver status när det gäller genomförandet av de sju uppdrag som fullmäktige fastställt och gett nämnden utöver vad som framgår av verksamhetsplanen för år 2020. Fyra av dessa uppdrag redovisas som klart genomförda. För två pågår arbete, samt att ett av uppdragen har övergått till uppdrag i verksamhetsplanen.

2.7.5 Frågor till nämnden

Nämnden har lämnat omfattande svar på ställda frågor (se bilaga). Nedan redovisas en sammanfattning av detta.

Nämnden delar inte bilden av kraftiga variationer i lämnade helårsprognoser under året. Lämnade ekonomirapporter har i flera fall pekat på viss osäkerhet. Den dominerande anledningen till nämndens negativa helårsutfall handlar i grunden om att nämndens verksamhet är underfinansierad samt att det finns kostnader som ligger utanför nämndens kontroll och därmed är svårplanerade, exempelvis vintervägs- och barmarksunderhåll. Åtgärder för uppnående av en ekonomi i balans har genomförts under året, bland annat genom förnyad upphandling av vinterväghållning samt konkurrensutsättning av vissa verksamheter.

Uppföljningen av fastställda utvecklingsåtaganden har skett i samband med delårsrapporter och nämndens verksamhetsberättelse för år 2020. Som ett led i att förbättra måluppfyllelsen har olika organisatoriska åtgärder genomförts inom stadsmiljöavdelningen i syfte att öka samverkan mellan de verksamheter som ingår i avdelningen.

Nämnden har involverats i planeringen av den interna kontrollen i samband med arbetet med verksamhetsplanarbetet. Uppföljningen av genomförd intern kontroll sker i samband med delårsrapporter och verksamhetsberättelsen för år 2020. Nämnd och förvaltning avvaktar utfall av det arbete gällande intern kontroll som pågår på kommunövergripande nivå.

2.7.6 Bedömning

Nämnden bedömer den samlade måluppfyllelsen som god, med undantag för två av de mera kommuninternt riktade målsättningarna. Där anges måluppfyllelsen som godtagbar, vilket innebär att måluppfyllelsegraden understiger den nivå som verksamhetsplanen anger.

Även när det gäller Klimat- och stadsbyggnadsnämnden noterar vi att det i flera fall saknas tydliga eller preciserade målnivåer. Det innebär att det för oss saknas utgångspunkt och möjlighet att närmare bedöma och verifiera den måluppfyllelse som i nämndens verksamhetsberättelse för år 2020. Nämnden gör dessutom en sammanvägning av måluppfyllelsen vilket i vissa delar inkluderar olika mått och beskrivningar av utvecklingstrender över tid som vi inte heller närmare kan bedöma.

Nämndens analyser rörande sin verksamhet och sin måluppfyllelse bedömer vi samtidigt som tillfredsställande. Rapporteringen av den intern kontroll som genomförts under året svarar upp mot den beslutande IK-planen.

Den löpande rapporteringen till nämndens under året har skett på ett strukturerat sätt. Innehållet i den rapportering som lämnats i samband med delårsrapporter och verksamhetsberättelsen bedömer vi uppfyller den kommunintern fastställda anvisningarna. Utöver detta har nämnden under året fortlöpande vid flera tillfällen, utöver de två delårsrapporterna, fått månadsrapporter som beskriver den ekonomiska utvecklingen tillsammans med en redovisning av utfall i förhållande till olika nyckeltal. I början av år 2020 lämnade förvaltningen en redovisning av genomförda åtgärder för uppnående av en ekonomi i balans.

Vi noterar samtidigt att nämnden under året, trots tidiga signaler i delårsrapport 1, men också av vad som framgår i delårsrapport 2, om att nämndens verksamhet är underfinansierad inte gjort någon framställan till fullmäktige om resursförstärkning. Av delårsrapporten per 31 mars anges att (citat) "*denna prognos har dock en stor osäkerhetsfaktor då flera parametrar är okända Förvaltningen ser, trots periodens positiva resultat, ett fortsatt behov av ramökning om uppskattningsvis 25 mnkr. Detta behov kommer av tillkommande skötselobjekt, ökade kapitaltjänstkostnader samt ökade kostnader för löner och priser sedan 2015 som nämnden inte fått tillräcklig uppräkningsför*".

Vidare är det så att nämnden enligt fastställda ekonomistyrningsprinciper har att återställa negativa helårsutfall från tidigare verksamhetsår. För att kunna hantera dessa förutsätter det att nämnden uppvisar årliga överskott. Vi kan av nämndens protokoll inte se att nämnden när delårsrapport 2 behandlades, mot bakgrund av de uppgifter som förvaltningen rapporterat och den avvikelse i förhållande till fastställd budget som nu framgår av helårsprognosen, då uppmärksammat fullmäktige om att nämnden inte har en ekonomi i balans. Det är först 25 februari 2021 som nämnden i samband med fastställande av sin verksamhetsberättelse för år 2020 gör en framställan om att få de negativa helårsutfallen från tidigare år liksom för år 2020 avskrivna. Vi bedömer att nämnden här tidigare borde ha agerat på ett mera proaktivt sätt.

Sammantaget bedömer vi mot bakgrund av ovanstående att nämnden i allt väsentligt har bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt. Ur ekonomisk synpunkt bedömer vi att de åtgärder som vidtagits under året, och i förhållande till den under tidigare år fastställda åtgärdsplanen för uppnående av en ekonomi i balans, inte fullt ut har varit tillräckliga vilket framgår av den negativa avvikelsen i förhållande till fastställd

budget. Samtidigt finns pågående åtgärder och nämnden har aviserat att verksamheten är underfinansierad. I särskild skrivelse ansöker nämnden om att tidigare underskott, liksom den negativa budgetavvikelsen för år 2020, ska avskrivas.

Vi bedömer att den interna kontrollen varit tillräcklig.

2.8 Kultur- och fritidsnämnden

2.8.1 Utfall 2019

Ekonomiskt utfall: +/-0 mnkr.

Verksamhetsmål: Den sammanvägda måluppfyllelsen bedömdes som god, utifrån utfallet av de åtta övergripande- och strategiska mål som nämnden har beaktat. För sju av dessa bedömdes måluppfyllelsen som god och för ett, Sund ekonomi bedömdes måluppfyllelsen som mycket god.

Utvecklingsåtaganden: Nämnden hade bedömt att man klarat 17 utvecklingsåtaganden av totalt 25.

Intern kontroll – För följande risker hade riskreducerande åtgärder inte genomförts i sin helhet under året:

- Risk för stöld och rån. Kontanthantering.
- Tillgänglighet. Bristande tillgänglighet i lokaler.

Rekommendationer från revision eller annan extern granskare – genomfört.

Noterade förbättringsområden:

- Se över hantering av bidrag till föreningsliv samt styrdokument för bidragsgivningen.
- Se över processen hur förvaltningen fortsättningsvis kommer att arbeta med lovverksamhet för barn och ungdom.
- Undersöka hur framtidens kultur och fritidsverksamhet behöver utformas.
- Utveckla verksamhet för gymnasieungdomar dvs 17 - 19-åringar.
- Utöka samverkan i skapandet av nya verksamheter där ungdom, bibliotek, idrott och kultur samverkar och nyttjar varandra som resurser.

2.8.2 Nämndens uppdrag och mål 2020

Beslut om verksamhetsplan i nämnden: 12 november 2019

Nämnden hade bedömt att samtliga övergripande- och strategiska mål var relevanta men hade dock exkluderat delmål för några av målen:

Följande tio utvecklingsåtaganden hade beaktats:

- Nämndens del i planering och genomförande av samhällsbyggnadsprocessen.
- Utveckling av Fullersta parkområde avseende konst och kultur.
- Samordning och etablerande av verksamhet i Flemmingsbergshallen.
- Utredning av förutsättningar, optimering och villkor för ridsport i kommunen.
- Uppföljning av biblioteksprogram 2017 - 2022 efter halva programperioden.

- Bidragsöversyn.
- Barnkonventionens betydelse för verksamheten.
- Utveckla en plats för scenkonst och en plats för modern dans i Flemingsberg.
- Utvärdering av idrottspolitiskt program och framtagande av ett nytt program.
- Plan för utveckling och uppföljning av miljöarbetet.

I övrigt innehåller verksamhetsplanen följande avsnitt enligt kraven:

- Plan för intern kontroll.
- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare
- Plan för uppföljning och insyn avseende privata utförare.
- Konkurrensprövning.
- Verksamhetsstatistik och nyckeltal.

2.8.3 Rapportering av uppdrag och måluppfyllelse samt aktiva beslut

Delårsrapport 1, per 31 mars.

Fokus i delårsrapport 1 är enligt förutsättningarna, nämndens utvecklingsområden, ekonomiskt utfall samt internkontrollplanens riskåtgärder. Därutöver rapporteras enligt kraven området, Jämföra, Analysera, Förändra, JAF.

Rapportering:

- Nämndens tio utvecklingsåtaganden samt kvarvarande från föregående år – ingen avvikelse rapporterad.
- Ekonomiskt utfall – ingen väsentlig avvikelse rapporterad.
- IK-planens riskåtgärder – ingen avvikelse rapporterad.
- JAF – rapporterad.

Delårsrapport 2, per 31 augusti

Fokus i delårsrapport 2 är detsamma som i delårsrapport 1.

Rapportering:

- Nämndens ansvar för de övergripande målen – ingen väsentlig avvikelse rapporterad.
- Nämndens utvecklingsområden – avvikelse rapporterad. Av totalt 18 utvecklingsområden, inklusive de som kvarstod från föregående år bedöms 12 bli genomförda under året.
- Ekonomiskt utfall – ingen väsentlig avvikelse rapporterad
- IK-planens riskåtgärder – avvikelse rapporterad

Risk för stöld och rån. Kontanthantering.

Tillgänglighet. Bristande tillgänglighet i lokaler.

- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare – ingen avvikelserapporterad
- JAF – rapporterad

Beslut i nämnden med anledning av rapportering (beslutsdatum/beslut):

2020-04-04

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-03-03

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-04-14

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-05-05/5

- Delårsrapport, per 31/3 godkänns

2020-06-09

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-09-01

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-10-06

- Delårsrapport, per 31/8 godkänns.
- Beslut om att äska utökad ram för tillfälliga lokaler.

2020-11-10

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-12-08

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2.8.4 Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag

Verksamhetsberättelse 2020

Nämnden hade bedömt att samtliga övergripande- och strategiska mål var relevanta. Den sammanvägda måluppfyllelsen bedömdes som god. Rapporteringen av respektive mål framgår nedan:

- Utbildning med hög kvalitet – måluppfyllelse: godtagbar

- Fler i jobb – måluppfyllelse: mycket god
- Attraktiv arbetsgivare – måluppfyllelse: god
- Bra att leva och bo – måluppfyllelse: god
- God omsorg – måluppfyllelse: god
- Ekosystem i balans – måluppfyllelse: god
- Sund ekonomi – måluppfyllelse: mycket god, utfall: +1,7 Mkr.
- Systematisk kvalitetsutveckling – måluppfyllelse: god

Tio utvecklingsåtaganden hade beaktats och rapporteras enligt följande:

- Nämndens del i planering och genomförande av samhällsbyggnadsprocessen - klart
- Utveckling av Fullersta parkområde avseende konst och kultur – ej klart
- Samordning och etablerande av verksamhet i Flemmingsbergshallen - ej klart
- Utredning av förutsättningar, optimering och villkor för ridsport i kommunen - ej klart
- Uppföljning av biblioteksprogram 2017 - 2022 efter halva programperioden - klart
- Bidragsöversyn - ej klart
- Barnkonventionens betydelse för verksamheten – ej klart
- Utveckla en plats för scenkonst och en plats för modern dans i Flemingsberg - klart
- Utvärdering av idrottspolitiskt program och framtagande av ett nytt program – ej klart
- Plan för utveckling och uppföljning av miljöarbetet - ej klart

Av åtta utvecklingsåtaganden från 2019 och 2018 som inte tidigare hade klarats rapporteras nu två av dessa som klara. Sex rapporteras som ej klara. Detta innebär att totalt 13 utvecklingsåtaganden från 2020 och tidigare inte rapporterats klara.

JAF, rapporterad.

2.8.5 Analys, slutsatser, åtgärder

Analys, slutsatser och åtgärder rapporteras i verksamhetsberättelsen.

2.8.6 Intern kontroll - Väsentliga riskområden och hantering av dessa

- Plan för intern kontroll.
Riskreducerande åtgärder – en åtgärd återstår från 2019 - Bristande tillgänglighet i lokaler

Systematiska kontroller - genomförda

- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare.

Granskning av kommunens stöd till idrotts- och fritidsverksamhet, föreningsbidrag.

2.8.7 Frågor till nämnden och svar på dessa

- Hur har nämnden, det vill säga de förtroendevalda som ingår i nämnden, medverkat i framtagandet av 2020 års Internkontrollplan?

Nämndens svar: I samband med arbetet med planerings- och uppföljningsdokumenten (verksamhetsplan, delårsrapport 1 och 2 samt i verksamhetsberättelsen) sker en löpande dialog mellan nämndens ledamöter och förvaltningen där genomgång av den interna kontrollen samt riskhanteringen sker.

- Vilka underlag, uppgifter och information, har nämnden för att kunna bedöma om den interna kontroll som genomförs är tillräcklig?

Nämndens svar: Hela åtgärdslistan följs upp vid minst tre tillfällen per år (i delårsrapport 1 och 2 samt i verksamhetsberättelsen). Intern kontroll är även en del i den centrala utbildningen som givits alla förtroendevalda och som hålls en gång per mandatperiod.

Det finns omfattande och relevanta styrdokument för den övergripande styrningen av intern kontroll (HKF 9410) samt en guide till intern kontroll. Strukturen för nämndens internkontrollarbete finns dokumenterad i nämndens verksamhetsplan.

- Hur ser nämnden på förhållandet att relativt många utvecklingsåtaganden, från 2020 och tidigare år inte har klarats (totalt 13)?

Nämndens svar: Nämnden har löpande informerats under året om större avvikelser från verksamhetsplanen och planerade utvecklingsåtaganden samt i delårsrapport 2 samt i verksamhetsberättelsen.

Coronapandemin har haft stor påverkan på kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter. Arbeta med utvecklingsåtaganden har i vissa fall inte varit möjligt att bedriva på det sätt som förutsattes när mål och åtaganden för året formulerades, vilket har lett till förseningar.

Utvecklingsåtaganden som inte färdigställdes under 2020 och inte har avslutats ingår i planering för 2021, i nämndens verksamhetsplan eller i förvaltningens arbetsplan. För majoriteten av de utvecklingsåtaganden som inte har färdigställts under året har kultur- och fritidsförvaltningen inte haft full rådighet

över resultatet utan varit beroende av externa parter och/eller andra nämnders verksamhet för att kunna slutföra åtagandena.

- Enligt nämndens protokoll rapporteras ekonomi och måluppfyllelse endast i samband med delårsrapporterna i maj och oktober. Är detta korrekt och bedömer nämnden detta vara tillräckligt?

Nämndens svar: Ekonomi, under 2020 rapporterades ekonomisk uppföljning till nämnden i samband med delårsrapport 1 och 2 samt i verksamhetsberättelsen. Utöver detta har en månadsrapport skickats med e-post till nämndsordföranden 7 gånger under året. Måluppfyllelse, nämnden har utöver ovanstående gängse uppföljning informerats löpande vid nämndsammanträdena under året om större avvikelser från verksamhetsplanen samt om de särskilda omständigheter som har varit under 2020 till följd av coronapandemin.

Rapportering under 2020 har skett i enlighet med anvisningar från KSF:

Delårsrapport per mars fokuserar på ekonomisk uppföljning. I övrigt redovisas och analyseras status för arbetet med utvecklingsåtaganden och internkontrollåtgärder samt sjukfrånvaro. En prognos för året lämnas också, med fokus på beskrivning av eventuella avvikelser mot plan. I *delårsrapport per augusti* redovisas och analyseras också nya resultat för samtliga mål och delmål. I *verksamhetsberättelsen* bedöms dessutom måluppfyllelsen för hela året och förbättringsområden identifieras för kommande planeringsperioder att arbeta vidare med. Måluppfyllelsediskussioner är således betydligt mer frekventa än bara vid delrapporternas behandling i nämnden.

Kommentarer

Av svaret framkommer att det sker en löpande dialog mellan nämnden och förvaltningen i samband med att internkontrollplanen tas fram och den följs upp ett antal gånger per år. Vår bedömning är emellertid att planen förefaller vara något begränsad.

Av svaret framkommer förklaringar till varför förhållandevis många utvecklingsåtaganden inte har klarats. En analys av realismen för att de återstående ska klars under 2021 behöver göras och nämnden bör också ställa sig frågan om prioriteringen är realistisk.

Vi noterar vidare av svaret att rapporteringsfrekvensen till nämnden är begränsad. Månadsvis rapportering, enbart till ordföranden, är enligt vår bedömning inte tillräcklig. Vidare framförs i svaret att det sker fler diskussioner avseende mål och måluppfyllelse än vad som rapporteras i nämnden. Vår bedömning är att dessa diskussioner och rapporteringar ska hanteras i nämnden och protokollföras. Skälet för detta är att säkerställa transparens, så att den intresserade kommuninvånaren ska ha en reell möjlighet att följa det politiska arbetet.

2.8.8 Bedömning

Nämndens egen bedömning är att den samlade måluppfyllelsen varit god. Av tio utvecklingsåtaganden för 2020 har tre klarats. Från tidigare år har åtta utvecklingsåtaganden rapporterats, varav två rapporterats som klara. Detta innebär att totalt 13 utvecklingsåtaganden från 2020 och tidigare ska hanteras kommande år.

En iakttagelse som vi gör är att det genomgående för samtliga nämnder i flera fall saknas tydliga eller preciserade målnivåer. Det innebär att det för oss saknas utgångspunkt och möjlighet att närmare bedöma och verifiera den måluppfyllelse som i detta fall anges i nämndens verksamhetsberättelse. Nämnden har dock sammanvägt uppfyllelsen av målen och då också beaktat trend över tid på ett sätt som vi, emellertid inte kan bedöma. Vi kan notera att flera av utvecklingsåtagandena inte har klarats och att dessutom flera kvarstår från tidigare år.

Nämndens analyser rörande sin verksamhet och sin måluppfyllelse bedömer vi dock som mycket god. Rapporteringen av den interna kontrollen förefaller svara upp mot den beslutande IK-planen. Nämndens rapportering under året förefaller också ha varit tillfredsställande och kraven i övrigt på rapporteringen i delårsrapporter och verksamhetsberättelse bedömer vi som uppfyllda.

Sammantaget ger detta en indikation, i kombination med nämndens ekonomiska utfall att nämnden bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen varit tillräcklig. Det finns dock en osäkerhet om verksamheten bedrivits ändamålsenligt mot bakgrund av att flera utvecklingsåtaganden från såväl 2020 som från tidigare år inte har klarats. Det finns också en osäkerhet om den interna kontrollen varit tillräckligt mot bakgrund av att rapportering av ekonomi och måluppfyllelse endast skett i samband med rapportering av delårsrapporterna, det vill säga i maj och oktober, samt att interkontrollplanen förefaller något begränsad.

2.9 Kommunstyrelsen

2.9.1 Utfall 2019

Ekonomiskt utfall: + 13,4 mnkr.

Verksamhetsmål: Den sammanvägda måluppfyllelsen bedömdes som god, utifrån utfallet av de sju övergripande- och strategiska mål som kommunstyrelsen har bedömt som relevanta. Det övergripande målet, Utbildning med hög kvalitet, har kommunstyrelsen inte bedömt. För samtliga mål utom det strategiska målet Sund ekonomi har bedömningen av måluppfyllelsen varit god, medan för målet, Sund ekonomi var bedömningen godtagbar.

Utvecklingsåtaganden: Styrelsen hade bedömt att man klarat 26 av sina 43 utvecklingsåtaganden.

Intern kontroll – För följande risker hade inte riskreducerande åtgärder genomförts i sin helhet under året:

- Risk för infoläckage via molntjänster.
- Risk att den kunskapshöjning och den ökade nivån på brandskyddet i kommunens lokaler sjunker till en standard som inte är en god nivå och som är acceptabel ut säkerhetshänseende.
- Risk att inte leva upp till offentlighets- och sekretesslagstiftningen pga. avsaknad av dokumenthanteringsplaner.
- Risk att förvaltningen arbetar med investeringar som inte har en beslutad budget.
- Förseningar i detaljplanearbetet kan leda till kraftiga fördyringar i forma av tillfälliga paviljonglösningar föra att täcka behovet av skollokaler, medföra olägenheter för familjer som inte får förskoleplats i tid samt negativt påverka bilden av Huddinge.
- Risk att lokalevakueringar blir kostsamma, mycket resurskrävande och svåra att genomföra då alternativa lokaler samt markberedskap för detta inte finns i tillräcklig utsträckning. Exempelvis vid ombyggnation, nybyggnation eller förstörd egendom.

Rekommendationer från revision eller annan extern granskare – Följande granskningar och dess rekommendationer hade inte hanterats i sin helhet:

- Granskning av lokalförsörjningsprocessen.
- Uppföljning av upphandling.
- Granskning av upphandlingsprocessen.
- Granskning av styrning via styrdokument.

Noterade förbättringsområden:

- Förbättra kommunstyrelsens förvaltnings, stöd och samordning gentemot övriga förvaltningar.
- Utveckla lokalförsörjningsprocessen.
- Utveckla arbetet med varumärket utifrån bostads- näringslivs- och arbetsgivarperspektiv, vilket delvis kommer att ske genom utvecklingsåtaganden som fastställs i kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2020.
- Det finns ett behov av att genom en ökad samordning effektivisera beredningen av ärenden inför politiska beslut varför ett arbete kring detta har initierats.
- Mer fokus krävs såväl på det interna som på att stödja övriga nämnders kärnuppdrag.
- Förbättrad analyskultur för att främja såväl ekonomiska som kvalitetsmässiga resultat.

2.9.2 *Kommunstyrelsens uppdrag och mål 2020*

Beslut om verksamhetsplan i kommunstyrelsen: 26 november 2019

Kommunstyrelsen hade bedömt att samtliga övergripande- och strategiska mål var mer eller mindre relevanta utom det övergripande målet, Utbildning med hög kvalitet:

Kommunstyrelsen hade därutöver beaktat de övergripande- och strategiska målens delmål som bedömts vara relevanta.

Kommunstyrelsen hade beaktat 22 utvecklingsåtaganden. Därutöver har de åtaganden som inte hade hanterats under 2019 flyttats över till 2020.

I övrigt innehåller verksamhetsplanen följande avsnitt enligt kraven:

- Plan för intern kontroll.
I planen ingår även de områden där riskreducerande åtgärder inte, i sin helhet hade vidtagits föregående år.
- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare
I planen ingår även granskning av styrning via styrdokument som inte hade hanterats föregående år.
- Plan för uppföljning och insyn avseende privata utförare.
- Konkurrensprövning
- Verksamhetsstatistik och nyckeltal

2.9.3 *Rapportering av uppdrag och måluppfyllelse samt aktiva beslut*

Delårsrapport 1, per 31 mars.

Fokus i delårsrapport 1 är enligt förutsättningarna, styrelsens utvecklingsåtaganden, ekonomiskt utfall samt internkontrollplanens riskåtgärder. Därutöver rapporteras enligt kraven området, Jämföra, Analysera, Förändra, JAF.

Rapportering:

- Styrelsens totalt 39 utvecklingsåtaganden inklusive kvarvarande från föregående år – ca 50 % bedöms bli hanterade under året.
- Ekonomiskt utfall – ingen väsentlig avvikelse rapporterad
- IK-planens riskåtgärder – avvikelse rapporterad

Risk att förvaltningen arbetar med investeringar som inte har en beslutad budget.

Förseningar i detaljplanarbetet kan leda till kraftiga fördyringar i form av tillfälliga paviljonglösningar för att täcka behovet av skollokaler, medföra olägenheter för familjer som inte får förskoleplats i tid samt negativt påverka bilden av Huddinge.

- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare – avvikelse rapporterad

Granskning av styrning via styrdokument.

- JAF - rapporterad

Delårsrapport 2, per 31 augusti

Fokus i delårsrapport 2 är detsamma som i delårsrapport 1.

Rapportering:

- Styrelsens ansvar för de övergripande- och startegiska målen – ingen väsentlig avvikelse rapporterad.
- Styrelsens utvecklingsåtaganden – avvikelse rapporterad. Av totalt 39 utvecklingsområden, inklusive de som kvarstod från föregående år bedöms 25 bli genomförda eller troligen genomförda under året.
- Ekonomiskt utfall – ingen väsentlig avvikelse rapporterad
- IK-planens riskåtgärder – avvikelse rapporterad

Risk att förvaltningen arbetar med investeringar som inte har en beslutad budget.

Risk för att vi inte kan kompetensförsörja inom vissa yrkesgrupper.

Risk för att Huddinge kommuns varumärke skadas pga. att kommunorganisationen har bristande invånarfokus och brister i kommunikation/information.

- Rekommendationer från revision eller annan extern granskare – avvikelse rapporterad

Granskning av styrning via styrdokument.

- JAF – rapporterad

Beslut i kommunstyrelsen med anledning av rapportering (beslutsdatum/beslut):

2020-01-29

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-03-11

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-03-18

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-04-01

- Budgetuppföljning, 2020, Information lämnad

2020-04-20

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-05-06

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-06-01

- Delårsrapport, per mars (kommunstyrelsen) godkänns.
- Delårsrapport, per 31/3 (Huddinge kommun) godkänns. Beslut att föreslå fullmäktige enligt följande:
- Förskolenämndens driftbudget för 2020 utökas med 1,5 mnkr – rivning förskola.
- Grundskolenämndens driftbudget för 2020 utökas med 0,7 mnkr – lokalkostnader.
- Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens driftbudget för 2020 utökas med 18,5 mnkr – flyktingmottagande.
- Socialnämndens driftbudget för 2020 utökas med 4,4, mnkr – flyktingmottagande.
- Kommunstyrelsens driftbudget för 2020 utökas med 12,8 mnkr – kapitalkostnader.
- 0,4 mnkr omfördelas från gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd till kommunstyrelsen – nämndsekr. / registrator.
- 0,6 mnkr omfördelas från bygglovs- och tillsynsnämnd till kommunstyrelsen - arkivtjänst

2020-06-17

- Budgetuppföljning per maj, 2020. Information lämnad

2020-09-16

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-10-26

- Delårsrapport, per augusti (kommunstyrelsen) godkänns.
- Delårsrapport, per 31 augusti (Huddinge kommun) godkänns. Beslut att föreslå fullmäktige enligt följande:
 - Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beräknade underskott till följd av lägre schablonintäkter från Migrationsverket exkluderas vid fastställande av resultatöverföringen i årsbokslut 2020.
 - Socialnämndens driftbudget för 2020 utökas med 3,1 mnkr – flyktingmottanade.
 - Kultur- och fritidsnämndens driftbudget för 2020 utökas med 0,4 mnkr – lokalkostnader.
 - Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra trygghetskapande åtgärder, 1 mnkr.
 - Klimat- och stadsmiljönämnden får i uppdrag att genomföra trygghetskapande åtgärder, 10 mnkr.
 - Kommunstyrelsen får i uppdrag att möjliggöra extra kompetensinsatser, 1 mnkr.
 - Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningen för förtida inlösen av pensionsåtaganden.
 - Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomlysna pågående projekt och ta fram underlag för beslut.

2020-11-11

- Ingen ekonomisk rapportering enligt protokoll

2020-12-02

- Budgetuppföljning per oktober, 2020. Information lämnad.

2.9.4 Måluppfyllelsen och genomförandet av fullmäktiges mål och uppdrag

Verksamhetsberättelse 2020

Kommunstyrelsens sammanfattande bedömning av sin måluppfyllelse är att den är godtagbar. Rapporteringen av respektive mål framgår nedan:

- Bra att leva och bo – måluppfyllelse: godtagbar

- Fler i jobb – måluppfyllelse: god
- Attraktiv arbetsgivare – måluppfyllelse: god
- God omsorg – måluppfyllelse: godtagbar
- Ekosystem i balans – måluppfyllelse: god
- Sund ekonomi – måluppfyllelse: mycket god, utfall: +8,8 mnkr.
- Systematisk kvalitetsutveckling – måluppfyllelse: godtagbar

Av kommunstyrelsens totalt 39 utvecklingsområden har 25 klarat medan 14 inte har klarats under året. Under 2019 var det 17 utvecklingsåtaganden som inte klarades av dessa var det 7 som inte heller klarades under 2020 enligt följande:

- Vägtrafikplan.
- Implementera ersättningsmodell för etableringar inom förskola och grundskola.
- Livscykelperspektiv vid utbyggnad av gator och parker.
- Ta fram metod för att söka extern finansiering.
- Projekt utskrift som tjänst.
- Utforma ledningssystem för informationssäkerhet.
- Plan för utfasning av fossila fordon.

JAF, rapporterad.

2.9.5 *Analys, slutsatser, åtgärder*

Analys, slutsatser och åtgärder rapporteras i verksamhetsberättelsen.

2.9.6 *Intern kontroll - Väsentliga riskområden och hantering av dessa*

- Plan för intern kontroll.

Riskreducerande åtgärder – 7 åtgärder har slutförts, 2 har avbrutits, 4 har delvis slutförts och 5 är förskjutna i tid. Kommunstyrelsen bedömer att internkontrollarbetet har bedrivits på ett godtagbart sätt. De kontroller som kvarstår från 2019 och tidigare är följande:

- Ta fram fungerande system för att ur brandhänseende tillse att vi har rätt verksamhet i de lokaler kommunen nyttjar.
- Med stöd av resurs från kansliavdelningen ta fram dokumenthanteringsplaner för Näringslivssektionen och Strategiska sektionen.
- Processen kring beslut ska läggas in och beskrivas i den ekonomihandbok som tagits fram för Samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Systematiska kontroller – genomförda

- När det gäller rekommendationer från revision eller annan extern granskare rapporteras att 4 av 5 är genomförda.
- Följande kvarstår från 2019, att undersöka om styrdokument följs upp och behandlas på rätt sätt.

2.9.7 Bedömning

Kommunstyrelsens egen bedömning är att den samlade måluppfyllelsen varit godtagbar och att 25 av 39 utvecklingsåtaganden har klarats.

En iakttagelse som vi gör är att det genomgående för samtliga nämnder i flera fall saknas tydliga eller preciserade målnivåer. Det innebär att det för oss saknas utgångspunkt och möjlighet att närmare bedöma och verifiera den måluppfyllelse som i detta fall anges i styrelsens verksamhetsberättelse. Kommunstyrelsen har dock sammanvägt uppfyllelsen av målen och då också beaktat trend över tid på ett sätt som vi således inte kan bedöma. Vi kan dock notera att utvecklingsåtagandena, i allt väsentligt, har klarats.

Kommunstyrelsens analyser rörande sin verksamhet och sin måluppfyllelse bedömer vi som mycket god. Rapporteringen av den interna kontrollen förefaller svara upp mot den beslutande IK-planen. Nämndens rapportering under året förefaller också ha varit tillfredsställande och kraven i övrigt på rapporteringen i delårsrapporter och verksamhetsberättelse bedömer vi som uppfyllda.

Sammantaget indikerar detta, i kombination med nämndens ekonomiska utfall att Kommunstyrelsen bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Bilaga

Socialnämndens svar på ställda frågor

- Nämnden har inte fastställt några närmare preciserade utvecklingsåtaganden för år 2020. Vilka orsaker ligger till grund för detta?

Nämndens svar: Anvisningar från kommunstyrelseförvaltningen anger att ett utvecklingsåtagande ska beskriva en satsning som görs utöver arbetet med basuppdraget. Då nämndens fokus under 2020 varit att säkra och utveckla arbetet med basuppdraget, har inga utvecklingsåtaganden för 2020 tagits fram. Verksamheten och enheterna har i stället arbetat med tydliga verksamhetsmål för att förbättra och utveckla basuppdraget.

- På vilket sätt har nämnden under år 2020 följt upp genomförandet av basuppdraget?

Nämndens svar: Uppföljning har skett på samtliga nivåer i organisationen utifrån varje enhets planering, minst vid tre gånger per år i form av underlag till delårsuppföljning 1 och 2 samt verksamhetsberättelse.

- När det gäller medarbetar- och ledarskapsfrågor redovisas i verksamhetsberättelsen för år 2020 en trend och utveckling som indikerar att den hittills går i fel riktning. Samtidigt anger nämnden att den samlade måluppfyllelsen inom detta målområde är god. På vilka grunder baserar nämnden här sin bedömning av måluppfyllelsen som god?

Nämndens svar: Nämndens menar att verksamheterna med god marginal uppnår etappmålen för året. Den negativa trendpilen anges då resultatet minskat något i förhållande till föregående år.

- Vilka åtgärder har nämnden under år 2020 vidtagit för att bryta denna utveckling?

Nämndens svar: Samtliga verksamheter har under den rådande Covid-19-pandemin haft stort fokus på arbetsmiljöarbetet. Riskbedömningar har gjorts. Rutiner har upprättats för att säkerställa en god och säker arbetsmiljö. Arbetet med det aktiva och systematiska uppföljningsarbetet med tidiga åtgärder kring rehabilitering har varit prioriterat under året för att säkerställa att rätt insatser sätts in i rätt tid. För att bryta den negativa trenden har handlingsplaner på enhetsnivå tagits fram.

- En av de riskreducerande åtgärderna i internkontrollplanen har pausats under år 2020. Vilken information om att så har skett har nämnden fått?

Nämndens svar: Nämnden har i delårsuppföljning 2 fått information om detta. Detta har sanktionerats i dialog mellan nämnd och förvaltning.

- Hur har nämnden, de vill säga de enskilda ledamöterna som ingår i nämnden, medverkat i framtagandet av 2020 års intern kontrollplan?

Nämndens svar: Genom information till nämnden och dialog med förvaltningens verksamheter under framtagande av nämndens verksamhetsplan och internkontrollplan, i anslutning till arbetsutskottet den 2 oktober samt socialnämnden den 9 oktober 2019. Tidigare genomförd granskning av KPMG påvisade att både socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens presidier har deltagit i risk- och väsentlighetsanalyser, men att det inför 2020 inte har genomförts något motsvarande.

- På vilket sätt har nämnden och dessa ledamöter medverkat i framtagandet av de systematiska kontroller som framgår av den fastställda verksamhetsplanen?

Nämndens svar: Inga systematiska kontroller planerades för i internkontrollplanen på nämndnivå för 2020. För att en systematisk kontroll ska komma med i internkontrollplanen ska den kräva stora resurser att åtgärda, involvera flera delar av organisationen eller att den av andra skäl behöver behandlas av nämnden. Däremot har systematiska kontroller på verksamhetsnivå och enhetsnivåer planerats och genomförts under året. De systematiska kontroller som genomförts under 2020 har varit verksamhetsnära och resulterat i konkreta förbättringar i processer och rutiner kopplade till basuppdraget.

- Vilka underlag, uppgifter och information, har nämnden för att kunna bedöma om den interna kontroll som genomförs är tillräcklig?

Nämndens svar:

Arbetet med den interna kontrollen följs upp, analyseras och uppdateras vid minst tre gånger om året i samband med arbetet med delårsrapport 1 och 2 samt verksamhetsberättelsen för 2020. Nämndens ledamöter har fört en löpande dialog med förvaltningens verksamheter vid genomgång av den interna kontrollen samt riskhanteringen.

Vård- och omsorgsnämndens svar på ställda frågor

- Vad är orsak till att ett av nämnden fastställda utvecklingsåtaganden inte har genomförts på avsett sätt under år 2020? På vilket sätt har nämnden sanktionerat/godkänt att dessa inte fullt ut ska genomföras?

Nämndens svar: Det utvecklingsåtagande som i sin helhet inte uppnått önskat resultat är att kommunens egenregiverksamheter ska ha en budget i balans. Verksamheter som bedrivs i egenregi och som inte har en ekonomi i balans behöver utredas. Finns inte förutsättningar att i närtid komma i balans, ska en utvecklingsplan tas fram.

Nämndens utförarverksamheter har under året arbetat med effektiviseringsåtgärder. Arbetet har dock försvårats av den rådande situationen av Covid-19 då vissa åtgärder inte gått att genomföra som planerat.

Löpande avstämningar och uppföljning av det ekonomiska resultatet har skett i månadsavstämningar, delårsrapporter samt verksamhetsberättelse som redovisats och behandlas av nämnd.

Nämnden har under året bedömt att hemtjänsten i egen regi inte har möjlighet att uppnå en budget i balans. Vård- och omsorgsnämnden beslutade därför den 26 november 2020 att hemtjänsten i egen regi skulle avvecklas. Beslutet har upphävts av förvaltningsrätten med motivering att beslutet inte fattats på korrekt sätt.

- Hur har nämnden, det vill säga de förtroendevalda som ingår i nämnden, medverkat i framtagandet av 2020 års intern kontrollplan?

Nämndens svar: 2019-09-12 skedde en genomgång inför kommande verksamhetsplan och intern kontrollplan.

Under 2020 genomförde KPMG en granskning av kommunstyrelsens och nämnders arbete med intern kontroll. I denna framgick:

Vid våra intervjuer med förvaltningsrepresentanter samt med socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens presidier framgår att förtroendevalda tidigare har deltagit i risk- och väsentlighetsanalyser, men att det inför 2020 inte har genomförts något motsvarande. De förtroendevalda uttryckte i vår dialog att de var nöjda med hur arbetet bedrivits inför internkontrollplan 2020.

(...)

I intervjuer med förtroendevalda och förvaltningsrepresentanter framkommer att det finns goda exempel. Till exempel har socialförvaltningen upprättat olika rutiner för förvaltningsövergripande internkontrollarbete och flera andra förvaltningen har ambitioner om att upprätta rutiner som utgår från socialförvaltningens rutiner.

- Hur har nämnden medverkat i framtagandet av de systematiska kontroller som framgår av den fastställda verksamhetsplanen

Nämndens svar: Inga systematiska kontroller planerades för i internkontrollplanen på nämndnivå för 2020. För att en systematisk kontroll ska komma med i internkontrollplanen ska den kräva stora resurser att åtgärda, involvera flera delar av organisationen eller att den av andra skäl behöver behandlas av nämnden.

Däremot har systematiska kontroller på verksamhets- och enhetsnivåer planerats och genomförts utifrån kravet på egenkontroller av kvaliteten i basuppdraget enligt Socialstyrelsens föreskrift om ledningssystem (SOSFS 2011:9). Ett exempel på detta har varit granskning av social dokumentation inom verksamheterna, både genom stickprov och regelbundna systematiska kontroller, ett annat exempel är systematiska kontroller över antalet upprättade samordnade individuella planer, planer i enskilda ärenden där det finns behov av samordnade insatser mellan kommunen och regionen. De systematiska kontroller som genomförts under 2020 har varit verksamhetsnära och lett till konkreta förbättringar i processer och rutiner kopplade till basuppdraget.

- Vilka underlag, uppgifter och information, har nämnden för att kunna bedöma om den interna kontroll som genomförs är tillräcklig?

Nämndens svar: Arbetet med intern kontroll följs upp, analyseras och uppdateras vid minst tre gånger under året i samband med delårsrapport 1 och 2 samt verksamhetsberättelsen för 2020.

Nämndens ledamöter har fört en löpande dialog med förvaltningens verksamheter vid genomgång av den interna kontrollen samt riskhanteringen.

Socialförvaltningen arbetar med risker och egenkontroller både enligt Socialstyrelsens föreskrift om ledningssystem (SOSFS 2011:9) och utifrån Huddinge kommuns reglemente för intern kontroll (HKF 9410).

För att säkra arbetet med kvalitet och den interna kontrollen har socialförvaltningen utifrån ovannämnda lagstiftning beslutat om förvaltningsövergripande rutiner för riskarbete och arbete med egenkontroller (systematiska kontroller). Rutinerna förtydligar processen i det arbete som utförs på samtliga nivåer inom organisationen. (se *Förvaltningsövergripande rutin för arbetet med egenkontroller inom socialförvaltningen* och *Förvaltningsövergripande rutin för riskarbetet inom socialförvaltningen*)

- Vilken rapportering har nämnden under året fått av de kontroller som genomförts inom ramen för det fastställda ledningssystemet för kvalitet?

Nämndens svar: Rapportering av brukarundersökning har skett i enskild dragning till nämnd i november 2020.

Tidplanen för ledningssystem och tidigare planerad kvalitetsberättelse har blivit förskjutet på grund av hantering av pandemin. Ingen enskild redovisning har därför skett utan har på sedvanligt sätt ingått i nämndens uppföljning av internkontrollen i delårsrapport 1 och 2 samt verksamhetsberättelsen för

2020.

- Vilka åtgärder har nämnden under år 2020 vidtagit i de fall avvikelser noterats?

Nämndens svar: Arbetet med egenkontroller är levande och löpande analyser, förbättringsarbeten och åtgärder sätts in efter behov i takt med att eventuella avvikelser upptäcks. Uppföljning och information av större avvikelser lyfts till nämnd i uppföljning av internkontrollplanen i samband med delårsuppföljningar och verksamhetsberättelsen.

Vid fyra tillfällen per år tar även nämnden del av statistikrapporter på icke verkställda beslut enligt SoL och LSS. Detta rör beslut som inte verkställts inom 3 månader, och som enligt lagstiftningen ska rapporteras till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Dessa kommenteras enligt IVO:s fastställda koder om varför dessa inte är verkställda. Förtydliganden kring detta sker till våra nämndordförande och nämnder vid beslut.

Under 2020 har de avvikelser som lyfts till nämnd i samband med uppföljning av nämndernas verksamhetsplaner rört utvecklingsåtagandet om att egen regi ska ha en budget i balans. Utifrån avvikelserna har nämndens verksamheter tagit fram åtgärdsplan för avveckling för hantering av detta.

- Vilka beslut har nämnden tagit när det gäller sin egen uppföljning av JAF-arbete samt det arbete som verksamhetsplanen anger ska genomföras?

Nämndens svar: Nämnden har i verksamhetsberättelsen beslutat att fortsätta arbetet med att se över mixen av insatserna hemtjänst och särskilt boende för äldre, med syfte att effektivisera organisationen. Detta utifrån att andra jämförelsekommuner i nationella jämförelsetal visat på en annan insatsmix i kombination med bättre kvalitet. Planen var att under hösten 2020 genomföra fördjupade intervjuer med dessa kommuner för att identifiera förbättringsområden i arbetssätt och metoder. Utifrån Covid-19-pandemin har dessa intervjuer inte varit möjliga att genomföra. Arbetet planeras att återupptas när situationen kring pandemin stabiliserat sig.

Nämndens verksamheter har utifrån jämförelserna utvecklat sitt arbetssätt och förfarande vid ansökningar om särskilt boende. Exempel på detta är förändringar i arbetssätt för att säkra att beslut om särskilt boende inte fattas för tidigt innan den enskildes behov stabiliserats samt förändrade handläggningsrutiner för att säkerställa att beslutsunderlaget håller god kvalitet.

Jämförelsearbetet har även lett till beslut om en förebyggande enhet där alla icke biståndsbedömda aktiviteter samlas med start i januari 2021, för att

kunna erbjuda ett brett och lättillgängligt utbud av stöd, ett väl utvecklat förebyggande arbete och anhörigstöd för att skapa förutsättningar för att fler ska vilja och kunna bo kvar hemma längre.

Nämnden har även fattat beslut om organisering av bostadsanpassning, utifrån genomförda jämförelser med andra kommuner, för att utreda för- och nackdelar med olika sätt att organisera sig på.

För att stärka funktionshindrades möjligheter att ta del av samhällets och arbetsmarknadens reguljära insatser har nämndens verksamheter gjort jämförelser med andra kommuner för att ta lärdom och se hur arbetet kan bedrivas och nå bättre resultat. Ett arbete som kommer att fortgå under 2021.

Bygg- och tillståndsnämndens svar på ställda frågor

- Hur har nämnden, det vill säga de förtroendevalda som ingår i nämnden, medverkat i framtagandet av 2020 års intern kontrollplan

Nämndens svar: Förvaltningen involverade nämnden i internkontrollarbetet i samband med framtagande av verksamhetsplanen. I samband med detta gavs nämnden möjligheter att komma med frågor och inspel om risker, riskåtgärder och systematiska kontroller. Med utgångspunkt från det utvecklingsarbete som kommer att genomföras på kommunövergripande nivå kommer förvaltningen därefter utveckla nämndens arbete med intern kontroll.

- Vilka underlag, uppgifter och information, har nämnden för att kunna bedöma om den interna kontroll som genomförs är tillräcklig?

Nämndens svar: I samband med delårsrapporter och verksamhetsberättelse får nämnden del av utfall och analys av genomförda internkontroller. Utöver denna information har nämnden tillgång till månadsuppföljningar med fokus på ekonomi med utfall av mål och mått. Nämnden har utifrån denna information möjlighet att lyfta in önskemål av ytterligare delar till internkontrollplanen eller att begära tätare uppföljningar inom områden.

Klimat- och stadsmiljönämndens svar på ställda frågor

- Rapporteringen till nämnden uppvisar stora variationer när det gäller under året lämnade helårsprognoser. Vad är enligt nämnden orsak och förklaring till att lämnade helårsprognoserna under året så kraftigt varierar?

Rapport avseende månad	Utfall (mnkr)	Prognos (mnkr)
Februari	+ 12,2	Gjordes ingen prognos då osäkerheterna var för stora
Delårsrapport mars	+20,1	0
April	+17,6	0
Maj	+9,0	-5
Juli	+8,4	-5
Delårsrapport augusti	+1,0	-5
September	+0,7	-5
Oktober	-8,1	-5
November	-11,3	-9,4
Helår	-8,1 (av budget om 130,6 mnkr)	

Nämndens svar: Nämnden delar inte bedömningen att det varit en kraftig variation av prognoser vilket framgå av sammanställningen ovan. Prognosen har stegvis ökat från 0 till -5 och till slut -9,4 mnkr.

Vid delårsrapport per den 31 mars sattes en prognos om budget i balans då utfallet för perioden var +20,1 mnkr. Det positiva utfallet kom av en väldigt mild och snöfattig vintersäsong. I delårsrapporten rapporterades "Denna prognos har dock en stor osäkerhetsfaktor då flera parametrar är okända. Upphandling kommer att genomföras för flera av stadsmiljöavdelningens verksamheter och det är oklart hur utfallet kommer bli." Upphandling av vintervägunderhåll inför hösten pågick och nämnden visste inte var denna skulle landa i för kostnader då det skulle bli en mix av fasta och löpande kostnader. Tidigare hade nämnden endast använt sig av löpande kostnader för vintervägunderhåll.

I månadsrapporten för gjorde förvaltningen en prognos om -5 mnkr och skrev i månadsrapporten: "Prognosen för helåret är ett negativt resultat om 5 mnkr. Osäkerheten är dock stor då en stor del av de prognosticerade kostnaderna ligger utanför vår direkta kontroll exempelvis genom kommande vädersituation. Det prognosticerade underskottet kommer i grunden av att verksamheten är underfinansierad."

Förvaltningen har tidigare gjort en välgrundad analys av att nämnden är underfinansierad med 25 mnkr. Genom den milda vintern som innebar cirka 20 mnkr i lägre kostnader under våren så gjordes alltså en prognos om -5 mnkr

som förvaltningen dock påpekade var osäker då väder och andra akuta saker såsom översvämningar inte går att prognosticera.

Vid delårsrapport per den 31 augusti kvarstod prognosen om ett underskott om 5 mnkr och förvaltningen skrev: "Prognosen för helåret är ett underskott om 5,0 mnkr. Nämnden har inför vintersäsongen vinteravtal som är mer fördelaktiga än tidigare år och detta ska leda till lägre kostnader för vinterunderhåll än de budgeterade 45 mnkr. Förvaltningen prognostiserar att intäkterna kommer bli 1,4 mnkr högre än budget medan kostnaderna kommer överskrida budget med 6,4 mnkr. Kostnadsökningen kommer komma av andra entreprenadköp än vad som ingår i vinter."

Under hösten höll förvaltningen fast vid samma prognos fram till novemberrapporten då den skrevs upp till ett prognosticerat underskott om -9,4 mnkr med följande anledningar till förändrad prognos: "Prognosen för helåret är ett negativt resultat om 9,4 mnkr. Osäkerheten är dock stor då en stor del av de prognosticerade kostnaderna ligger utanför nämndens direkta kontroll exempelvis genom kommande vädersituation. Den här månaden görs alltså en justering av prognosen som tidigare låg på -5 mnkr. Det prognosticerade underskottet kommer i grunden av att verksamheten är underfinansierad men även andra händelser påverkar utfallet. Vid genomgång av tidigare års ej aktiverade investeringar (främst för belysning) har påträffats att 3 mnkr ska bokföras som driftåtgärd och påverkar alltså det prognosticerade utfallet negativt. Konkurrentens ansökan om upphandlingsskadeavgift om 2 mnkr kommer reserveras vid årets slut i avvaktan på beslut i Förvaltningsrätten. Lönekostnaderna kommer öka med uppskattningsvis 1 mnkr i december genom överenskomna avgångsvederlag som är en följd av konkurrensutsättning av parkeringsövervakning och fordonsflytt samt parkskötsel. Intäkterna beräknas öka med 2 mnkr genom försäkringsersättningar för åtgärdade trafikskador."

Det var alltså tidigare okända kostnader som låg bakom den förändrade prognosen. Då det under december inte blev några rörliga vinterkostnader att tala om blev utfallet lägre än prognos och slutade på -8,1 mnkr.

I sammanhanget tycker vi att det kan vara viktigt att påpeka att nämndens verksamheter gjorde ett resultat om -39,3 mnkr 2018 och -16,1 mnkr 2019. Förvaltningens slutsats är att prognosarbetet, utifrån den verklighet som vi finner oss i, i stället är väldigt bra.

- Vilka åtgärder har nämnden under år 2020 vidtagit för ökad prognossäkerhet?

Nämndens svar: Av nämndens kostnadsbudget är 53% avsatta för entreprenadköp medan endast 27% är för personal och lokaler. Det som alltså påverkar utfallet störst är de beställningar som görs av bland annat vintervägunderhåll och barmarksunderhåll. Dessa beställningar är i hög grad beroende av väder

och slitage. Det är alltså en verksamhet som i grunden är svår att göra träffsäkra prognoser för.

- För att ha bättre kontroll över gjorda beställningar där faktura inte har kommit finns en excelmall där ansvarig beställare själv fyller i gjorda beställningar och uppskattad kostnad. Personal ur ekonomienheten bokar upp dessa kostnader inför varje månadsbryt. Detta hjälper till att skapa bättre prognoser.
- Efter varje månadsbryt har ekonomichefen avstämningsmöte med avdelningschef och enhetschefer på de två avdelningarna. Vid mötet sker genomgång av ackumulerat utfall för att hitta avvikelser mot budget. Prognosen görs genom inhämtande av all tillgänglig information samt analys av rullande 12 månaders utfall.

- Verksamhetsberättelsen för år 2020 anger att förbättringsinsatser och åtgärder behövs för uppnående av en ekonomi i balans. Vilka åtgärder har nämnden under året vidtagit?

Nämndens svar: Under året har nämnden bland annat:

- Genomfört lyckad upphandling av vintervägunderhåll
- Konkurrensumsatt parkeringsövervakning genom upphandling
- Konkurrensumsatt fordonsflytt genom upphandling
- Konkurrensumsatt parkskötsel genom upphandling
- Föreslagit kommunfullmäktige att justera beloppen för felparkeringsavgifter samt höja taxorna för tillfälliga trafikordningar och schakttillstånd

- En dominerande anledning till det negativa helårsutfallet handlar om att omställningsarbetet inom samhällsbyggnadsförvaltningen, som påbörjades under år 2019, inte hittills har gett avsedda effekter.

Nämndens svar: Det är inte omställningsarbetet som ligger bakom ett negativt helårsutfall. Det stora förändringsarbete som påbörjades under hösten 2019 har till avsikt att förbättra möjligheterna till en verksamhet av hög kvalitet och med en budget närmare i balans.

- På vilket sätt har nämnden under år 2020 följt upp det pågående omställningsarbetet?

Nämndens svar: Genom informationsärenden och genom att besluta om upphandling och tilldelning av upphandling av vinterväghållning. Beslut om upphandling av parkeringsövervakning och parkskötsel fattades av klimat- och stadsmiljönämnden. Tilldelning av dessa upphandlingar fattades av KSAU under hösten 2020 i och med att kommunen förändrat riktlinjerna för vilken instans som ska besluta om dessa.

- När kan revisionen förvänta sig att se resultat och effekt av detta omställningsarbete?

Nämndens svar: Det nya avtalet för vinterväghållning har trätt i kraft. Så även parkeringsövervakning. Avtalet för parkskötsel förväntas träda i kraft under våren 2021. Under 2020 har fackliga förhandlingar förts med fackliga företrädare avseende personalförändringar till följd av övergång från utförarverksamhet till beställarorganisation. En stor del av kostnaden för personalen kommer på grund av uppsägningstider belasta 2021 års budget och först 2022 kommer revisionen kunna se full effekt av omställningsarbetet.

Utvecklingsåtaganden

Nämndens verksamhetsberättelse för år 2019 anger att flera (nio) av de fastställda utvecklingsåtaganden inte har genomförts som planerat. Fyra av dessa har överförts som utvecklingsåtaganden år 2020.

- På vilket sätt har nämnden upp följt upp genomförandet av dessa utvecklingsuppdrag?

Nämndens svar: Nämnden har följt upp genomförandet i samband med delårsrapporterna och verksamhetsberättelsen. Tabellen nedan visar hur ej genomförda utvecklingsåtaganden från 2019 har hanterats.

	Skulle enligt VB överföras till 2020	Ingick som utvecklingsåtagande i verksamhetsplan 2020	Ingick på annat sätt i verksamhetsplan 2020	Kommentar
Genomföra en konsekvens- och åtgärdsanalys av kommunens verksamheter hänsyn till den förväntade befolkningsökningen	Ja	Nej	Ja, som en del i det utvecklingsarbete som har genomförts på stadsmiljöavdelningen och som nämnden regelbundet har fått information om i delårsrapporter etc. Beskrivning av vad som har gjort återfinns under rubrik systematisk kvalitetsutveckling i verksamhetsberättelse för 2020.	
Samordna driften av utemiljöer mellan kommunen, Hüge Bostäder AB och Huddinge samhällsfastigheter AB	Ja	Ja		Utvecklingsåtagandet genomfört under 2020.
Webbaserad miljöutbildning	Ja	Ja		Utvecklingsåtagandet är ej fullt ut genomfört men implementering av miljöutbildning sker under våren 2021.
Tydliggöra förvaltningens basuppdrag	Ja	Nej	Ja, som en del i det utvecklingsarbete som har genomförts på stadsmiljöavdelningen och som nämnden regelbundet har fått information om i delårsrapporter etc. Beskrivning av vad som har gjort återfinns under rubrik systematisk kvalitetsutveckling i verksamhetsberättelse för 2020.	
Digitalisering av stadsmiljöavdelningen	Ja	Ja		Utvecklingsåtagandet (framförallt handlar det om nytt felanmälningssystem och system för skötsel och underhåll av gatuobjekt) kunde inte genomföras fullt ut. Upphandling pågår av system för felanmälan och upphandling av system för skötsel och underhåll av gatuobjekt ska påbörjas under våren 2021.
Förbättrad målstyrning	Nej	Nej	Som en del i det förvaltningsgemensamma arbete som har gjort på förvaltningen som finns beskrivet under målområdet Attraktiv arbetsgivare samt som en del i arbetet som finns beskrivet under Systematiskt kvalitetsarbete.	Klimat- och stadsmiljönämndens verksamhetsområden har i senaste medarbetarenkäten förbättrat sitt resultat på alla områden utom ett. För området målkvalitet så har värdet höjts med 5,8 punkter.
Arbeta för en hälsosam arbetsplats	Nej	Nej	Som en del i det förvaltningsgemensamma arbete som har gjort på förvaltningen som finns beskrivet under målområdet Attraktiv arbetsgivare	
Se över möjligheterna att öka intäkterna	Nej	Nej	Som en del i basuppdraget.	

Målområden där målluppfyllelsen anges som godtagbar

- Vad är enligt nämnden orsak till att graden av målluppfyllelse i vissa delar inte når upp till den nivå som är planerad?

Nämndens svar: Graden av målluppfyllelse har sin bakgrund i en tidigare instabilitet på stadsmiljöavdelningen med ett otillräckligt ledarskap och ett alltför svagt fokus på kompetens och kvalitet i utförandet. Sensommaren 2019 intensifierades arbetsgivarens insatser med avsikt att komma till rätta med situationen. Stadsmiljöavdelningens egentliga uppdrag har sedan dess klarlagts liksom de ekonomiska förutsättningarna. Även ansvarsfördelningen inom avdelningen har slagits fast, interna ”stuprörsorganisationer” har brutits ner och mer aktiva kommunikationsformer har etablerats. Nya chefs- och ledarroller har lagts fast och nyrekryteringar har gjorts till

samtliga av dessa. Förändringsinsatserna, som på många sätt varit genomgripande har bedrivits i ett högt men nödvändigt tempo, vilket med stor sannolikhet har medfört en oro och osäkerhet bland många medarbetare. Parallellt med detta har avdelningen, utifrån nämndens klart uttalade avsikter, genomfört ett genomgripande omställningsarbete. Från en stor del av eget utförande av arbetsuppgifter till ett utförande med hjälp av alternativa utförare.

Omställnings- och förändringsarbetet fortskrider enligt plan.

- Vilka åtgärder har här nämnden under år 2020 vidtagit för uppnående av fastställda målnivåer?

Nämndens svar - se ovan

Intern kontroll

- Hur har nämnden, det vill säga de förtroendevalda som ingår i nämnden, medverkat i framtagandet av 2020 års internkontrollplan?

Nämndens svar: Förvaltningen involverade nämnden i internkontrollarbetet i samband med framtagande av verksamhetsplanen. Nämnderna fick då utskick och föredragningar om utkast till verksamhetsplan, däribland information om utkast till internkontrollplan. I samband med detta gavs nämnden möjligheter att komma med frågor och inspel om risker, riskåtgärder och systematiska kontroller. Med utgångspunkt från det utvecklingsarbete som kommer att genomföras på kommunövergripande nivå kommer förvaltningen därefter utveckla nämndens arbete med intern kontroll.

- Hur har nämnden, det vill säga de förtroendevalda som ingår i nämnden, medverkat i framtagandet av de systematiska kontrollerna som framgår av den fastställda verksamhetsplanen?

Nämndens svar - se ovan.

- Vilka underlag, uppgifter och information, har nämnden för att kunna bedöma om den interna kontroll som genomförs är tillräcklig?

Nämndens svar: Nämnden får i samband med delårsrapporter och verksamhetsberättelse ta del av utfall och analys av genomförda internkontroller. Utöver denna information har nämnden tillgång till månadsuppföljningar med fokus på ekonomi samt delårsrapporter och verksamhetsberättelse med utfall av mål och mått. Utifrån den sammanvägda bilden kring detta har nämnden möjlighet att lyfta in önskemål av ytterligare delar till internkontrollplanen eller har möjlighet att begära tätare uppföljningar inom områden.